

C E N T A R Z A
D E M O K R A T S K U
T R A N Z I C I J U

VODIČ KROZ VLADU REPUBLIKE CRNE GORE

VODIČ KROZ VLADU REPUBLIKE CRNE GORE

Štampanje ove publikacije je finansirao:

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

Podgorica, mart 2007.

Naziv publikacije

Vodič kroz Vladu Republike Crne Gore
Drugo izdanje

Izdavač

Centar za demokratsku tranziciju
Bratstva i jedinstva blok 7 ulaz II,
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +381 81 622 006
Tel/Fax: +381 81 624 009
E-mail: cdtmn@cg.yu
www.cdtmn.org

Za izdavača

Marko Čanović

Urednici izdanja

Dragan Koprivica, Milena Jovanović i Milica Kovačević

Autorka drugog poglavlja

Tatjana Koprivica

Prepress i grafički dizajn

Blažo Crvenica

Štampa

AP Print

Tiraž

600 primjeraka

SADRŽAJ

PREDGOVOR	5	4. NORMATIVNA AKTIVNOST	38
1. CENTAR ZA DEMOKRATSKU		4.1. PRIPREMA AKATA I	
TRANZICIJU	6	DRUGIH MATERIJALA	40
1.1. NAŠA "LIČNA KARTA"	8	4.2. SJEDNICA VLADE	43
1.1.1. Izbori	8	4.3. AKTI VLADE	45
1.1.2. Parlamentarni program	10	4.4. MIŠLJENJE I STAVOVI VLADE	45
1.1.3. Saradnja sa lokalnom		4.5. PREČIŠĆENI TEKSTOVI I	
samoupravom	12	OBJAVLJIVANJE AKATA VLADE	45
1.1.4. Saradnja sa Vladom Republike		5. VLADA I JAVNOST.....	46
Crne Gore	13	5.1. JAVNOST RADA VLADE	48
1.1.5. Ostale aktivnosti	13	5.2. JAVNOST RADA	
2. ISTORIJAT	14	DRŽAVNE UPRAVE	50
2.1. CRNOGORSKE VLADE –		5.3. JAVNA RASPRAVA	51
ISTORIJAT	16	5.4. PRAVO NA SLOBODAN	
2.1.1. Crnogorske Vlade		PRISTUP INFORMACIJAMA	52
do 1905. godine.....	16	6. VLADA I SKUPŠTINA	54
2.1.2. Crnogorske Vlade		6.1. VLADA I PARLAMENT	56
od 1905. do 1916. godine....	17	6.2. TRAJNA SREDSTVA	
2.1.3. Crnogorske Vlade u egzilu		PARLAMENTARNE KONTROLE	
1916–1922. godine.....	19	NAD RADOM VLADE	56
2.1.4. Crna Gora u Jugoslovenskoj		6.3. POVREMENA SREDSTVA	
Kraljevini	19	PARLAMENTARNE KONTROLE	
2.1.5. Obnavljanje		NAD RADOM VLADE	57
crnogorske državnosti		6.3.1. Poslaničko pitanje i	
1941–1945. godine.....	20	premijerski sat.....	57
2.1.6. Crnogorske Vlade		6.3.2. Postupak razmatranja	
1945–2006. godine.....	21	interpelacije o radu Vlade	59
2.1.7. Crnogorske Vlade		6.3.3. Konsultativno i kontrolno	
1989–2007. godine.....	22	parlamentarno saslušanje	61
3. ORGANIZACIJA VLADE RCG	26	6.3.4. Parlamentarna istraga	63
3.1. USTAV O VLADI	28	6.4. SREDSTVA KOJIMA SE POKREĆE	
3.2. PREDSJEDNIK VLADE, UŽI KABINET,		POLITIČKA ODGOVORNOST	
POTPREDSJEDNICI, MINISTRI I		VLADE U PARLAMENTU	65
GENERALNI SEKRETAR.....	29	7. KONTAKTI	66
3.3. ORGANI DRŽAVNE UPRAVE	30	IZVORI I LITERATURA	70
3.4. RADNA TIJELA VLADE	33	ZAHVALNICA	71
3.5. SAVJETODAVNA TIJELA VLADE....	37		

■ Petar Lubarda, *Crni panter*, lak na lesonitu, 1968, 104 x 122 cm, Vlada Crne Gore.

PREDGOVOR

Poštovani,

pred vama je drugo izdanje "Vodiča kroz Vladu Republike Crne Gore" Centra za demokratsku tranziciju (CDT). Zbog velikog interesovanja građana za ovu publikaciju, samo mjesec dana nakon prvog izdanja, odlučili smo se za ponovno objavljivanje, uz finansijsku podršku Nacionalne zadužbine za demokratiju (NED).

Publikacija "Vodič kroz Vladu" je nastala kao plod rada naših koordinatora i naših partnera iz Vlade RCG, u okviru *Internship* programa – programa stažiranja studenata u državnim institucijama.

Vodič ima za cilj da širem auditorijumu pruži najvažnije informacije o organizaciji i funkcionisanju Vlade i državne uprave, normativnoj aktivnosti Vlade i istorijatu crnogorskih Vlada.

Takođe, željeli smo poboljšati komunikaciju između građana i izvršne i upravne vlasti publikovanjem informacija o modalitetima saradnje Vlade i državne uprave sa stručnom i ukupnom javnošću.

Veliku zahvalnost dugujemo svima koji su na direktan ili indirektan način pomogli izdavanje "Vodiča kroz Vladu". Ostajemo otvoreni da prihvatimo sve vaše sugestije i predloge u cilju daljeg poboljšanja ove publikacije.

S poštovanjem,

CDT

Podgorica, mart 2007.

■ ulaz u Vladu RCG

C E N T A R Z A
D E M O K R A T S K U
T R A N Z I C I J U

1. CENTAR ZA DEMOKRATSKU TRANZICIJU

- Monitoring izbora
- "Otvoreni parlament"
- Saradnja sa opštinama
 - Saradnja sa Vladom

1.1. NAŠA "LIČNA KARTA"

Centar za demokratsku tranziciju je nevladina organizacija osnovana u saradnji sa Nacionalnim demokratskim institutom (NDI) avgusta 2000. godine, s ciljem da pozitivno utiče na primjenu demokratskih standarda i unapređivanje demokratskih procesa u crnogorskom društvu kroz monitoring i evaluaciju izbora, kao i lobiranje ključnih zainteresovanih grupa u duhu pozitivnih vrijednosti i načela razvijenih zapadnih demokratija.

1.1.1. IZBORI

Nedemokratska atmosfera na izborima ukazivala je na neophodnost involviranja civilnog sektora u izborni proces kao i njegovu demistifikaciju. Iz tih razloga kao i zbog specifične političke situacije opredijelili smo se da CDT u svom radu prevashodno posveti pažnju monitoringu izbora. Naravno, pored naših zalaganja za fer i poštene izbore, zalažemo se i za unapređenje ljudskih prava, prava nacionalnih manjina, povećanje transparentnosti legislativnog procesa, kao i uključivanje najšireg sloja građana u ostvarivanje svojih političkih i građanskih prava.

Prvi projekat građanskog nadgledanja izbora, CDT je sproveo u septembru 2000. godine, prateći regularnost Saveznih izbora. CDT je, od tada, sproveo kampanje građanskog nadgledanja svih izbora u Crnoj Gori i to:

- vanrednih parlamentarnih izbora (april 2001. godine),

- lokalnih izbora (maj 2002. godine),
- parlamentarnih izbora (oktobar 2002. godine),
- predsjedničkih izbora (22. decembar 2002 – 11. maj 2003),
- vanrednih lokalnih izbora u crnogorskim opštinama 2004/2005. godine,
- referenduma o državno-pravnom statusu (maj 2006),
- parlamentarnih i lokalnih izbora (septembar 2006).

Aktivnosti CDT-a, u sklopu monitoringa izbornih procesa, koordinira osoblje centralne kancelarije u Podgorici, a operativni dio posla obavljaju 4 regionalna i 30 opštinskih koordinatora i preko 1000 edukovanih volontera.

PVT – Paralelno prebrojavanje glasova (*Parallel Vote Tabulation*) je statistička metoda koju CDT koristi za projekciju izlaska i konačnih rezultata izbora, na osnovu slučajnog reprezentativnog uzorka. Koristeći ovaj metod precizne rezultate saopštavali smo i prilikom praćenja svih izbornih procesa na teritoriji Crne Gore. Crnogorska javnost je i prilikom posljednjih parlamentarnih i lokalnih izbora, septembra 2006. godine, prve precizne projekcije izbornih rezultata dobila iz *press* centra CDT-a.

Sva zapažanja i analize javno smo objavljivali i sa njihovim sadržajem upoznavali relevantne domaće i strane institucije i predstavnike.

■ press konferencija CDT-a, parlamentarni izbori 2006.

U okviru posmatračkih misija OEBS-a predstavnici CDT-a su nadgledali predsjedničke izbore u Bjelorusiji 2002, parlamentarne izbore u Azerbejdžanu 2003. godine i predsjedničke izbore u Makedoniji 2004. godine.

CDT je jedan od osnivača Evropske mreže organizacija koje nadgledaju izbore – ENEMO. U okviru ENEMO posmatračkih misija nadgledali smo predsjedničke izbore u Ukrajini 2004. godine. ENEMO misija je bila najveća međunarodna posmatračka misija u Ukrajini i evaluirala je izborni proces u skladu sa internacionalnim standardima za demokratske izbore. Predstavnici CDT-a su participirali i u ENEMO monitoring misijama u Kirgistanu 2005. (parlamentarni i

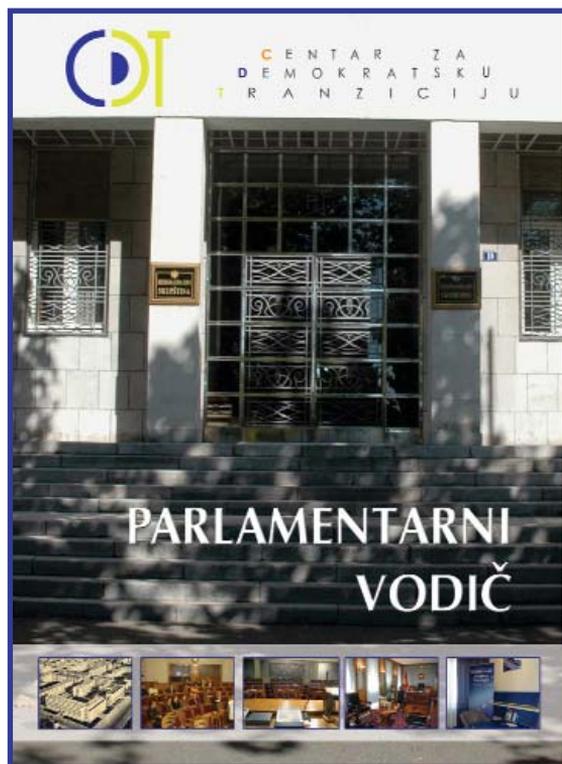
predsjednički izbori) i Albaniji 2005. (parlamentarni izbori).

U okviru naših aktivnosti na polju demokratizacije izbornih procesa, u periodu od oktobra 2005. do maja 2006, uz pomoć Ministarstva prosvjete i nauke i finasijsku podršku Nacionalne zadužbine za demokratiju (NED), realizovali smo program "Prvi put biram" čiji je cilj bio da, kroz edukaciju novih birača o izbornom sistemu i proceduri glasanja, poveća aktivno učešće mladih u političkim procesima i društvenom životu Crne Gore i da promoviše obrazovanje iz oblasti političkih prava u crnogorskim školama. Kroz predavanja i interaktivne radionice CDT-a obuku o biračkom pravu pohađalo je oko 4500 maturanata iz svih crnogorskih opština.

1.1.2. PARLAMENTARNI PROGRAM

Centar za demokratsku tranziciju od jula 2001. godine realizuje program "Otvoreni parlament", u saradnji sa Skupštinom Republike Crne Gore i Nacionalnim demokratskim institutom (NDI). Cilj programa je povećanje transparentnosti rada Skupštine RCG, demistifikacija njenog rada, kao i povećanje učešća građana u parlamentarnim aktivnostima.

- naslovna strana CDT-ove publikacije "Parlamentarni vodič"

U prvoj fazi realizacije ovog programa, glavne aktivnosti na njemu bile su javne tribine "Građani pitaju" i posjete građana Skupštini RCG.

Tribine "Građani pitaju" organizovane su sa ciljem da komunikacija birača i njihovih izabраниh predstavnika ne postoji samo u predizbornom periodu, već tokom cijelog mandata. Tribine su organizovane u svim većim opštinama u Crnoj Gori i na njima su poslanici crnogorskog parlamenta razgovarali sa građanima o različitim aktuelnim temama i odgovarali na njihova pitanja.

Posjete građana crnogorskom parlamentu CDT organizuje od same inicijacije Parlamentarnog programa, sa ciljem upoznavanja crnogorskih građana sa organizacijom, radom i istorijatom Skupštine Republike Crne Gore. Posjete realizuju koordinatori CDT-a pružajući učesnicima informacije o istoriji crnogorskog parlamentarizma, podatke o trenutnom sazivu Skupštine RCG, njenom radu, pravilima i organizaciji, kao i o svim tehničkim pitanjima važnim za funkcionisanje parlamenta. Ukoliko je u toku sjednica Skupštine, posjetioci imaju i priliku da iz prostorija za novinare uživo osjete atmosferu rasprave i usvajanja zakona. Takođe, u okviru posjeta, učesnicima pružamo mogućnost da se sastanu i razgovaraju sa poslanicima i službenicima Skupštine. Svi građani koji posjete Skupštinu u organizaciji CDT-a dobijaju primjerak naše

brošure "Parlamentarni vodič" u kojoj su sadržane najvažnije informacije o parlamentarnom životu Crne Gore. U saradnji sa slovačkom nevladinom organizacijom *Občianske Oko*, u maju 2006. godine objavili smo drugo dopunjeno izdanje ove publikacije.

U septembru 2003. godine projekat "Otvoreni parlament" je obogaćen novom aktivnošću – *Internship* programom, programom stažiranja studenata u Skupštini Republike Crne Gore. Pored kvalitetne saradnje koju ostvarujemo sa Nacionalnim demokratskim institutom i Skupštinom RCG, u realizaciji *Internship* programa imamo i novog važnog partnera – Univerzitet Crne Gore. Ovaj program studentima omogućava da u direktnom kontak-

tu saznaju mnogo o ovoj važnoj instituciji, da steknu praktična znanja neophodna za budući profesionalni angažman, ali i da konkretno doprinesu radu Parlamenta kroz obavljanje administrativnih zadataka, izradu zapisnika, izvještaja, predloga za pojedine izmjene i dopune zakonskih predloga, kao i vrlo ozbiljan rad na komparativnim analizama i istraživanjima. Od početka sprovođenja *Internship* programa do danas u njemu je učestvovalo 40 studenata završnih godina Pravnog, Ekonomskog, Elektrotehničkog i Fakulteta političkih nauka, koji su imali priliku da primjene svoja teoretska znanja stažirajući u Skupštini RCG. Peta generacija *Internship* programa u Skupštini RCG, koju čini deset studenata, svoj staž je započela u decembru 2006. godine.

■ koordinatori i polaznici IV generacije *Internship* programa u posjeti Predsjedniku Republike

Osim kroz "Otvoreni parlament", CDT saradnju sa Skupštinom RCG ostvaruje i kao lokalni partner East–West projekta parlamentarne prakse (EWPPP), kroz programe "Zakonodavstvo i građani" i "Aspekti i tehnike evropskih integracija".

"Zakonodavna tijela i građani: jačanje demokratskih institucija i građanskog društva na Zapadnom Balkanu" je program koji ima za cilj da pomogne parlamentima i nevladinim organizacijama zemalja Zapadnog Balkana da poboljšaju funkcionisanje demokratskih institucija i učešća građanskog društva u procesu odlučivanja. Učesnici u programu su poslanici i osoblje parlamenata i predstavnici NVO–a iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Srbije, Crne Gore i Kosova, kao i članovi holandskog parlamenta i parlamenata drugih evropskih država. Program podrazumijeva saradnju i razmjenu iskustava između parlamenata na Balkanu, kroz uzajamne posjete, okrugle stolove i godišnje regionalne konferencije.

"Aspekti i tehnike evropskih integracija: program podrške demokratskoj parlamentarnoj praksi u Srbiji i Crnoj Gori" je inicijativa koordinirana od strane EWPPP–a i Predstavničkog doma Parlamenta Holandije. Regionalni partneri u implementaciji ovog projekta, pored CDT–a su: Skupština Republike Crne Gore, Narodna Skupština Srbije i nevladina organizacija Evropski pokret u Srbiji (EPUS). Ciljevi programa su postizanje konstruktivnog di-

jaloga i saradnje dva parlamenta na polju evropskih integracija, pružanje komparativne ekspertize od strane država članica EU, podizanje legislativnih kapaciteta parlamenata u procesu normativnog usklađivanja sa evropskim standardima, kao i podizanje nivoa znanja građana o evropskim integracijama.

1.1.3. SARADNJA SA LOKALNOM SAMOUPRAVOM

U periodu oktobar – decembar 2006. godine, u saradnji sa poljskom nevladinom organizacijom FRLD – MISTIA, realizovali smo projekat "Integracija – evropski smjer razvoja Crne Gore". U projektu čiji je cilj jačanje saradnje među crnogorskim opštinama na putu evropskih integracija i korišćenje poljskih iskustava u procesu pridruživanja Evropskoj uniji učestvovali su predstavnici deset crnogorskih opština. Projekat je uključivao tri edukativna seminarra održana u Crnoj Gori u

■ **predstavници lokalnih samouprava i koordinatori CDT-a u posjeti Krakovu, Poljska**

oktobru i novembru, i studijsku posjetu učesnika projekta Malopolskom Vojvodstvu čiji je centar grad Krakov. Pored toga, u okviru projekta biće izdata i edukativna brošura o Evropskoj uniji namijenjena zaposlenima u lokalnoj upravi.

1.1.4. SARADNJA SA VLADOM REPUBLIKE CRNE GORE

U januaru 2007. godine CDT je u saradnji sa Vladom Republike Crne Gore i Univerzitetom Crne Gore počeo sa realizacijom *Internship* programa – programa stažiranja studenata u Vladi RCG. U prvoj fazi *Internship* programa, pet studenata će u periodu od januara do marta 2007. godine stažirati u Kabinetu Generalnog sekretara, radnim tijelima Vlade i Birou za odnose sa javnošću. Tokom tromjesečnog stažiranja studenti koji učestvuju u programu biće u prilici da se upoznaju sa organizacijom i radom Vla-

de, prisustvuju njenim sjednicama, prate proces stvaranja i donošenja različitih akata od strane Vlade i dobiju neposredna saznanja o mehanizmima saradnje Vlade i drugih državnih organa. U drugoj fazi realizacije *Internship* programa, planirano je povećanje broja stažista i njihovo uključivanje u rad organa državne uprave.

U okviru programa saradnje sa Vladom RCG, pripremljena je i ova publikacija. Vodič je namijenjen crnogorskim građanima, a svrha objavljivanja je povećanje stepena znanja građana o izvršnoj i upravnoj vlasti.

1.1.5. OSTALE AKTIVNOSTI

Centar za demokratsku tranziciju je član crnogorske mreže nevladinih organizacija "Akcija", koja kroz programa i projekata podstiče javnu podršku dinamiziranju reformi u Crnoj Gori, uključujući intenziviranje zakonodavnih promjena i implementaciju reformske regulative.

■ **potpisivanje Protokola o saradnji CDT-a sa Vladom i Univerzitetom Crne Gore**

2. ISTORIJAT

- Crnogorske Vlade do 1916. godine
- Crnogorske Vlade u egzilu 1916–1922. godine
- Crnogorske Vlade od 1943. do 1989. godine
 - Vlade RCG nakon uvođenja višestranačja

2.1. CRNOGORSKE VLADE – ISTORIJAT

2.1.1. CRNOGORSKE VLADE DO 1905. GODINE

Začetak prve crnogorske Vlade predstavlja *Praviteljstvo suda crnogorskog i brdskog* poznato i pod imenom *Kuluk*. Ova institucija nastala je 18. oktobra 1798. godine u doba Petra I Petrovića Njegoša (1784–1830). Ustanovljena je istovremeno kada i prvi crnogorski zakonik na skupštini glavara održanoj u Stanjevićima. Pored upravnih, imala je i sudske ingerencije.

Prilikom pokušaja sjedinjenja Crne Gore i Boke na skupštini njihovih predstavnika održanoj u Dobroti krajem oktobra 1813. godine osnovana je privremena Vlada, nazvana *Centralna komisija*. Sastojala se od po 9 predstavnika iz Crne Gore i iz Boke. Predsjednik komisije bio je Petar I Petrović Njegoš. Organizacija i rad komisije bili su regulisani pravilima koja su imala 22 člana. Na Bečkom kongresu 1815. godine evropske sile dodijelile su Boku Austriji, pa je i ujedinjenje Crne Gore i Boke i postojanje Centralne komisije postalo bespredmetno.

Glomazni a neefikasni organ, *Praviteljstvo suda crnogorskog i brdskog*, koji je činilo 50 "činonačelnikov" nakon smrti Petra I (1830) pretvoreno je u manji i efikasniji *Praviteljstvujušći senat crnogorski i brdski*. Vladika Petar II Petrović Njegoš (1830–1851) imenovao je u ovaj organ između 12 i 16 ljudi iz "najjačih

plemena i bratstava". Prvi predsjednik Senata bio je Ivan Vukotić. Ovo tijelo dobilo je i svoje izvršne organe *Gvardiju* i *Perjanike*.

I u vrijeme knjaza Danila (1851–1860) Senat je ostao centralni administrativni organ u zemlji. Knjaz je uzdigao ugled ove institucije koja mu je bila apsolutno potčinjena. Kršeći plemenski separatizam, Danilo Petrović je u Senat uvođio nove ljude rukovodeći se, prije svega, njihovom lojalnošću.

Tokom duge vladavine Nikole I Petrovića Njegoša (1860–1921) institucije vlasti transformisale su se u nekoliko narvata. Senat je 1874. godine reorganizovan – u njegovom okviru ustanovljene su tzv. *uprave* koje su predstavljale neku vrstu jednostavnih ministarstava: za unutrašnje poslove, za vojne poslove, za finansije i knjaževska kancelarija za inostrana djela. Reformom iz 1879. godine na najvišoj instanci razdvojena su sudska i administrativna vlast ukidanjem Senata i uspostavljanjem *Ministarstva* i *Velikog suda*. Novoustanovljena institucija *Ministarstvo* bilo je u stvari vlada, a njegovih 6 odjeljenja prerasli su u: *Ministarstvo vojno,*

U periodu 1879–1916. godina se promijenilo osam predsjednika ministarskog savjeta, odnosno predsjednika vlada i oformljeno je četrnaest kabineta.

Ministarstvo inostranih djela, Ministarstvo pravde, Ministarstvo prosvjete i crkvenih djela, Ministarstvo unutrašnjih djela i Ministarstvo finansija i građevina. Svi članovi vlade bili su takođe članovi *Državnog Savjeta*, institucije koja je istovremeno bila najviše zakonodavno tijelo i najviša državna nadzorna vlast. Državnom Savjetu bilo je podređeno i Ministarstvo. U dugom periodu od 8. III 1879. do 6. XII 1905. godine personalne promjene u sastavu Vlade bile su relativno rijetke. U toku čitavog tog perioda Ministarstvom je predsjedavao rođak knjaza Nikole, vojvoda Božo Petrović, koji je istovremeno bio i predsjednik Državnog Savjeta.

"Knjaževska Vlada upravlja, na osnovu zakonskih naređenja Knjazom Gospodarom potvrđenijeh, svijem državnijem poslovima.

Dužnost je Knjaževske vlade da, svojim radom i zakonitijem i čvrstijem rukovođenjem podčinjenih joj organa, postojano čuva i uzdiže čast i ugled Vladaoca i da razvije red, blagostanje i opšti napredak zemlje".

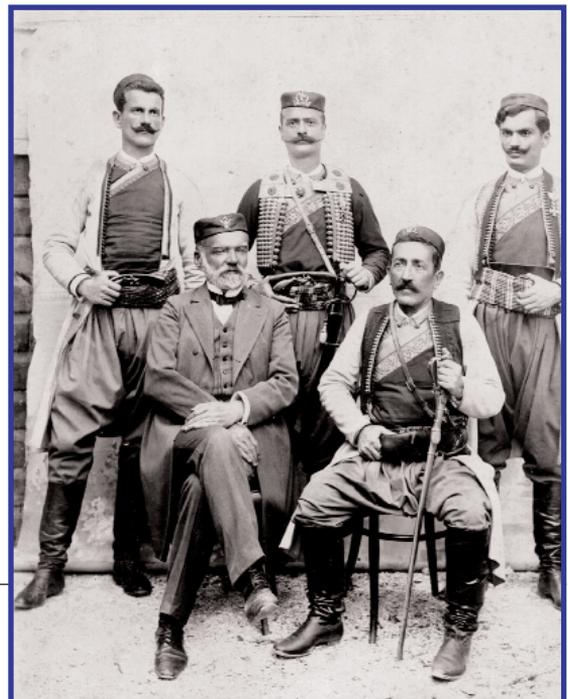
6/19. decembar 1902.

Zakon o Knjaževskoj Vladi i Državnom Savjetu
(član 1)

■ Vlada Lazara Tomanovića

2.1.2. CRNOGORSKE VLADE OD 1905. DO 1916. GODINE

Posebno poglavlje u istorijatu crnogorskih vlada počinje 1905. godine sa uvođenjem Ustava, odnosno parlamentarizma. Predsjednik prve ustavne vlade je bio Lazar Đ. Mijušković (6. XII 1905 – 11. XI 1906), koji je istovremeno bio i ministar inostranih djela. U crnogorskim vladama ovaj resor je često bio rezervisan za predsjednike vlada. Potom su se za relativno kratko vrijeme smjenile dvije klubaške vlade na čelu sa Markom Radulovićem (11. XI 1906. – 19. I 1907) i Andrijom Radovićem (19. I 1907 – 4. IV 1907). Tokom narednih pet godina crnogorski suveren Nikola I je vladu povjerio političkoj grupaciji pravašima, a premijersko mjesto dr Lazaru Tomanoviću. Njegova vlada je rekonstruisana u više

■ Vladin dom na Cetinju

navrata: (4. IV 1907 – 2. IV 1909), (2. IV 1909 – 24. I 1910), (24. I 1910 – 31. III 1910), (31. III 1910 – 1. IX 1910), (1. IX 1910 – 10. VIII 1911), (10. VIII 1911 – 6. VI 1912). U vrijeme Balkanskih ratova (1912–1913) na vlasti je bio jedan pravaški kabinet sa generalom Mitrom Martinovićem na mjestu predsjednika (6. VI 1912 – 25. IV 1913). On je bio i ministar vojni i zapovjednik na ratištu pa ga je u odsustvu zastupao ministar finansija Dušan Vukotić. Zbog neslaganja sa napuštanjem Skadra u aprilu 1913. godine, ova vlada je demisionirala, a novi kabinet sastavio je brigadir Janko Vukotić. On se na čelu vlade nalazio u dva navrata (25. IV 1913 – 12. IV 1914) i (12. IV 1914 – 27. VIII 1915). Nakon izbivanja I svjetskog

VLADIN DOM NA CETINJU

Vladin dom na Cetinju je konstruisao italijanski arhitekta Ćezare Avgusto Koradini. Kamen temeljac je postavljen 7. juna 1909. godine, a svečano je otvoren 15. avgusta 1910. godine prilikom proglašenja Crne Gore za Kraljevinu.

Vladin dom je namjenski projektovan "za knjaževsku vladu i ostala nadležstva na Cetinju".

Zgrada Vladinog doma je, u vrijeme kada je sagrađena, bila najveći objekat i prva zgrada rađena od armiranog betona u Crnoj Gori. Radili su je, u neobaroknom stilu, strani majstori. Na pročelju fasade je veliki časovnik, a pored njega su figure muškarca (Dan) i žene (Noć), po uzoru na Mikelandelovu grobnicu Medičijevih iz Firence. Ispod časovnika su figure boginja Flore i Minerve.

U zgradi Vladinog doma je, decembra 1915. godine, održano posljednje zasjedanje parlamenta Kraljevine Crne Gore.

Od 1918. godine bila je poznata kao Dom slobode.

rata i Vukotićevog angažmana na ratištu, zastupali su ga ministri Risto Popović i Mirko Mijušković. Neposredno pred vojničkim slomom Crne Gore u I svjetskom ratu obrazovana je vlada na čelu sa Lazarem Đ. Mijuškovićem (20. XII 1915 – 29. IV 1916).

2.1.3. CRNOGORSKE VLADE U EGZILU 1916–1922. GODINE

Kada je početkom januara 1916. godine kralj Nikola napustio zemlju, s njim je otišao i tadašnji predsjednik vlade Lazar Mijušković. U zemlji su ostala tri ministra i načelnik Vrhovne komande, divizijar Janko Vukotić. U egzilu, u Francuskoj, novu vladu je formirao Andrija Radović (29. IV 1916 – 4. I 1917). Zbog odbijanja kralja Nikole da se odrekne prijestola, a Crnu Goru pripoji Srbiji, Andrija Radović je podnio ostavku. Nakon kratkotrajne vlade generala Mila Matanovića (4. I 1917 – 29. V 1917), ukazom kralja Nikole od 29. V 1917. godine formirana je vlada na čelu sa Evgenijem Popovićem. Popović je bio bivši dugogodišnji crnogorski generalni konzul u Rimu, dok su ostali ministri bili manje značajni činovnici. Ova vlada zalagala se da Crna Gora očuva svoju državnost, a da u slučaju jugoslovenskog ujedinjenja u novu zajednicu uđe kao njen ravnopravni član. Popovića na mjestu predsjednika vlade zamjenjuje Jovan Plamenac, kojeg je na mjesto predsjednika dekretom pos-

tavio kralj Nikola 4. (17) II 1919. godine. Pored Plamenca, tadašnju vladu sačinjavali su i ministri: Pero Vučković, Milutin Vučinić, Milo Vujović i Pero Šoć. Krajem 1920. i početkom 1921. međunarodni položaj ove vlade se pogoršao. Vlade Francuske, Velike Britanije i SAD-a prekinule su odnose sa crnogorskom vladom, a u martu 1921. umro je i kralj Nikola. Plamenčeva vlada je dala ostavku 20. VI 1921. godine. Ukazom kraljice Milene od 28. VI 1921. godine, za predsjednika vlade je postavljen divizijar Milutin Vučinić. Kada je Vučinić umro, avgusta 1922. godine, Jovan Plamenac se 16. septembra 1922. proglasio za predsjednika vlade odbivši da prizna kraljicu Milenu za namjesnika. Kraljica je dekretom od 23. septembra 1922. za predsjednika vlade postavila dr Anta Gvozdenovića i tako nastaju dvije sukobljene vlade. Formalno ove vlade nije niko priznavao.

2.1.4. CRNA GORA U JUGOSLOVENSKOJ KRALJEVINI

U periodu u kojem je Crna Gora bila sastavni dio Kraljevine SHS (1918–1929), odnosno Kraljevine Jugoslavije (1929–1941), učešće Crnogoraca u vladama ove države bilo je više nego simbolično – u 39 jugoslovenskih vlada u periodu 1918–1941. godine, sa ukupno 819 ministarskih mandata, našlo se mjesto za tek petoricu ministara iz Crne Gore.

■ politički i vojni rukovodioci na zasjedanju CASNO-a 18. aprila 1945. godine

2.1.5. OBNAVLJANJE CRNOGORSKE DRŽAVNOSTI 1941–1945. GODINE

U oslobodilačkom ratu i revoluciji 1941–1945. obnovljena je državnost Crne Gore.

Kao svojevrsni partizanski parlament u Kolašinu je 15. novembra 1943. godine osnovano Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Crne Gore i Boke, koje je dobilo i svoj izvršni organ, odnosno vladu. Izvršni odbor ZAVNO Crne Gore i Boke imao je 10 članova. Na njegovom čelu bio je predsjednik dr Niko Miljanić i tri potpredsjednika: Božo Ljumović, Jovan Četković i Petar Tomanović.

Na trećem zasjedanju ZAVNO Crne Gore i Boke održanog u Kolašinu od 13. do 15. jula 1944. godine ZAVNO se transformiše u CASNO – Crnogorsku anti-fašističku skupštinu narodnog oslobođenja. Na ovom zasjedanju donesena je odluka da Crna Gora kao ravnopravna jedinica uđe u sastav Demokratske Federativne Jugoslavije. Izabrano je predsjedništvo od 17 članova, na čijem je čelu bio predsjednik dr Niko Miljanić i tri potpredsjednika: Božo Ljumović, Jovan Četković i Petar Tomanović. Predsjedništvo je u stvari bila vlada koja je imala odjeljenja i komisije, kao resore organa izvršne vlasti. Formirano je 11 odjeljenja: za unutrašnje poslove, prosvjetu, narodnu privredu, narodno zdravlje, ekonomsku obnovu, socijalnu politiku, pravdu, ishranu, građevine, šume i rude i informacije.

2.1.6. CRNOGORSKE VLADE 1945–2006. GODINE

Ukazom Predsjedništva Crnogorske narodne skupštine 17. aprila 1945. godine osnovana je Vlada Narodne Republike Crne Gore. Njen predsjednik bio je Blažo Jovanović, a potpredsjednik Petar Komnenić. Ova Vlada je imala 9 ministarstava: unutrašnjih poslova (Radonja Golubović), pravde (Jefto Pavić), prosvjete (Puniša Perović), finansija (Gojko Garčević), trgovine (Veljko Zeković), poljoprivrede i šumarstva (Jovan Četković), industrije i rudarstva (Vlado Lazarević), zdravlja i socijalne politike (Mihailo Vicković) i građevine (Petar Tomanović).

Pedesetih godina u Jugoslaviji je građen specifičan model socijalizma – samoupravljanje. Tokom brojnih reformi od 1953. do 1974. mijenjana je državna uprava, a u okviru njih i institucija Vlade. Od 1953. godine službeni naziv vlade je Izvršno vijeće. Umjesto ministarstava, za pojedine oblasti formiraju se državni sekretarijati i sekretarijati izvršnog vijeća, kao i drugi samostalni organi upravljanja. Ministri su imali zvanje republičkih sekretara.

U Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji Republika Crna Gora je bila značajno zastupljena i prilikom formiranja federalne vlade.

PREDSJEDNICI VLADA CRNE GORE 1945–2007.

Blažo Jovanović (4. II 1945 – 16. XII 1953)
 Filip Bajković (16. XII 1953 – 12. VII 1962)
 Đoko Pajković (12. VII 1962 – 25. VI 1963)
 Veselin Đuranović (25. VI 1963 – 8. XII 1966)
 Mijuško Šibalić (8. XII 1966 – 5. V 1967)
 Vidoje Žarković (5. V 1967 – 7. X 1969)
 Žarko Bulajić (7. X 1969 – 6. V 1974)
 Marko Orlandić (6. V 1974 – 28. IV 1978)
 Momčilo Cemović (28. IV 1978 – 7. V 1982)
 Radivoje Brajović (7. V 1982 – 6. VI 1986)
 Vuko Vukadinović (6. VI 1986 – 29. III 1989)
 Radoje Kontić (29. III 1989 – 15. II 1991)
 Milo Đukanović (15. II 1991 – 5. II 1998)
 Filip Vujanović (5. II 1998 – 8. I 2003)
 Milo Đukanović (8. I 2003 – 10. XI 2006)
 Željko Šturanović (10. XI 2006 –)

2.1.7. CRNOGORSKE VLADE 1989–2007. GODINE

Nakon promjene vlasti u januaru 1989. godine za predsjednika Vlade Republike Crne Gore izabran je Radoje Kontić. Na prvim višepartijskim izborima u Crnoj Gori održanim u decembru 1990. godine pobijedio je Savez Komunističke Crne Gore (koji je ubrzo promijenio ime u Demokratska partija socijalista), a za predsjednika Vlade, 15. februara 1991. godine izabran je Milo Đukanović. Dužnost premijera obavljao je uzastopno u tri mandata, sve do 19. oktobra 1997. godine kada je pobijedio na neposrednim izborima za predsjednika Republike Crne Gore. U februaru 1998. za predsjednika Vlade je izabran Filip Vujanović. Poslije parlamentarnih izbora u oktobru 2002, za predsjednika Vlade je izabran Milo Đukanović.

Nakon obnove crnogorske državnosti na referendumu 21. maja 2006. godine i parlamentarnih izbora u septembru 2006, 10. novembra 2006. godine za predsjednika Vlade izabran je Željko Šturanović.

■ prva Vlada RCG
nakon obnove nezavisnosti

ZGRADA VLADE CRNE GORE U PODGORICI

Zgradu u kojoj je danas sjedište Vlade Republike Crne Gore projektovao je arhitekta Radosav Zeković. Radovi na njoj završeni su 1979. godine. U vrijeme kada je građena namijenjena je za smještaj društveno-političkih organizacija Crne Gore.

Zgrada se sastoji od dva spratna i tri prizemna dijela, a u jednom od njih je sala sa 500 sjedišta.

PREDSJEDNICI

■ Božo Petrović

■ Lazar Mijušković

■ Andrija Radović

■ Marko Radulović

■ Lazar Tomanović

■ Mitar Martinović

■ Janko Vukotić

■ Milo Matanović

■ Evgenije Popović

■ Jovan Plamenac

■ Mlutin Vučinić

■ Anto Gvozdenović

CRNOGORSKIH VLADA

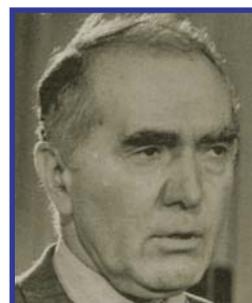
■ Blažo Jovanović

■ Filip Bajković

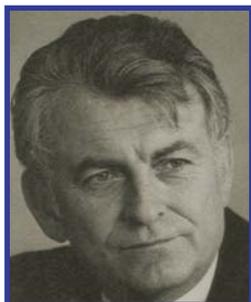
■ Đoko Pajković

■ Veselin Đuranović

■ Mijuško Šibalić

■ Vidoje Žarković

■ Žarko Bulajić

■ Marko Orlandić

■ Momčilo Cemović

■ Radivoje Brajović

■ Vuko Vukadinović

■ Radoje Kontić

■ Milo Đukanović

■ Filip Vujanović

■ Željko Šturanović

3. ORGANIZACIJA VLADE RCG

- Ustav o Vladi
 - Rukovodstvo
- Organi državne uprave
 - Radna tijela

3.1. USTAV O VLADI

Ustavom Republike Crne Gore iz 1992. godine utvrđen je sistem podjele vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku. Zakonodavnu vlast vrši Skupština, izvršnu vlast Vlada, a sudsku vlast sudovi, dok Crnu Goru predstavlja predsjednik Republike.

Vlada je u Crnoj Gori efektivni nosilac izvršne vlasti. Po svom sastavu ona je neposlanička vlada, jer, prema odredbama Ustava, član Vlade ne može vršiti poslaničku i drugu javnu funkciju, niti profesionalno obavljati drugu djelatnost. Vladu čine predsjednik, jedan ili više potpredsjednika i ministri. Predsjednik Vlade rukovodi Vladom.

U Republici Crnoj Gori, predsjednik Republike predlaže Skupštini kandidata za predsjednika Vlade. Naravno, predlažući kandidata za predsjednika Vlade, predsjednik Republike vodi računa o odnosu političkih snaga u parlamentu i predlaže kandidata parlamentarne većine. Kandidat za predsjednika Vlade iznosi u Skupštini svoj program i predlaže sastav Vlade. Ako Skupština ne prihvati program, predsjednik Republike, u roku od 10 dana, predlaže novog kandidata za predsjednika Vlade.

Nadležnosti Vlade RCG su propisane u članu 94 Ustava. Vlada:

- utvrđuje i vodi unutrašnju i spoljnu politiku;
- predlaže i izvršava zakone, druge propise i opšte akte;

- donosi uredbe, odluke i druge akte za izvršavanje zakona;
- zaključuje međunarodne ugovore iz nadležnosti Republike;
- predlaže prostorni plan, budžet i završni račun Republike;
- utvrđuje organizaciju i način rada državne uprave;
- vrši nadzor nad radom ministarstava i drugih organa uprave, poništava i ukida njihove akte;
- donosi uredbe sa zakonskom snagom za vrijeme vanrednog stanja, neposredne ratne opasnosti ili rata, ako Skupština nije u mogućnosti da se sastane, koje je dužna podnijeti na potvrdu Skupštini čim ona bude u mogućnosti da se sastane;
- vrši i druge poslove utvrđene Ustavom i zakonom.

U parlamentarnom sistemu vlasti u Crnoj Gori Skupština može izglasati nepovjerenje Vladi, što predstavlja instrument političke kontrole koju Skupština ima u odnosu na Vladu.

Vlada i član Vlade mogu podnijeti ostavku. Ostavka predsjednika Vlade smatra se ostavkom Vlade.

Vladi prestaje mandat prestankom mandata Skupštine, raspuštanjem Skupštine, podnošenjem ostavke i kad izgubi povjerenje. Vlada koja je izgubila povjerenje, koja je podnijela ostavku ili joj je prestao mandat zbog raspuštanja Skupštine, vrši funkciju do izbora nove Vlade.

3.2. PREDSEDNIK VLADE, UŽI KABINET, POTPREDSJEDNICI, MINISTRI I GENERALNI SEKRETAR

Predsjednik Vlade rukovodi radom Vlade, saziva sjednice Vlade, predlaže dnevni red sjednica, predsjedava sjednicama, potpisuje akte koje donosi Vlada, stara se o njihovom sprovođenju i vrši druge poslove utvrđene Ustavom i zakonom. Predsjednika Vlade, za vrijeme njegove odsutnosti ili spriječenosti, zamjenjuje potpredsjednik Vlade kojeg odredi predsjednik Vlade.

Vlada ima Uži kabinet, kojim rukovodi predsjednik Vlade. Uži kabinet čine:

- predsjednik Vlade,
- potpredsjednici Vlade,
- predsjednik Komisije za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku,
- predsjednik Komisije za finansijski sistem i javnu potrošnju i
- generalni sekretar Vlade.

Potpredsjednik Vlade obavlja poslove u vezi sa usmjeravanjem rada ministarstva i organa uprave za koje je nadležan. Takođe, stara se o izvršavanju mjera Vlade u tim oblastima, po pravilu rukovodi radom radnog tijela Vlade i obavlja druge poslove koje mu povjeri predsjednik Vlade. Potpredsjednik Vlade može istovremeno biti i ministar koji rukovodi ministarstvom. Potpredsjednik Vlade, po ovlašćenju predsjednika, kada ga zamjenjuje, saziva sjednicu Vlade, predlaže dnevni red sjednice i predsjedava sjednicom i potpisuje propise koje je Vlada donijela na sjednici kojom je predsjedavao.

Član Vlade je odgovoran predsjedniku Vlade za zastupanje i sprovođenje stavova Vlade kao i za izvršavanje zadataka koje mu je on odredio, odnosno povjerio. Za blagovremeno i kvalitetno izvršavanje zadataka prema Vladi, ministar je odgovoran nadležnom potpredsjedniku odnosno predsjedniku radnog tijela čiji je član.

■ predsjednik Vlade u obavljanju redovnih aktivnosti

Član Vlade je obavezan da prisustvuje sjednicama Vlade i učestvuje u njenom radu. Samo izuzetno, kada je član Vlade opravdano spriječen da prisustvuje sjednici Vlade, sjednici prisustvuje njegov pomoćnik ili sekretar ministarstva, uz prethodnu saglasnost predsjednika. U slučaju odsustva dužeg od dva dana i u slučaju putovanja u inostranstvo, član Vlade mora imati saglasnost predsjednika Vlade.

Generalni sekretar Vlade se stara o pripremanju sjednica Vlade, pomaže predsjedniku Vlade u organizovanju i pripremanju sjednica, stara se o pripremanju, donošenju i ostvarivanju Programa rada Vlade, sprovođenju zaključaka Vlade, pripremanju materijala potrebnih za rad Vlade, stara se o primjeni Poslovnika Vla-

de Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Poslovnik) u dijelu koji se odnosi na pripremu sjednica Vlade i dostavljanje zaključaka Vlade nadležnim subjektima.

Generalni sekretar Vlade može biti član radnog tijela Vlade.

Generalni sekretar Vlade prisustvuje sjednicama Vlade i ima pravo da učestvuje u radu Vlade. Generalni sekretar potpisuje zaključke i druge akte Vlade za koje ga ovlasti predsjednik Vlade. Generalnog sekretara Vlade, u slučaju njegove odsutnosti, odnosno spriječenosti, zamjenjuje pomoćnik generalnog sekretara Vlade.

3.3. ORGANI DRŽAVNE UPRAVE

Organe državne uprave osniva Vlada Republike Crne Gore. Poslove državne uprave u Crnoj Gori vrše ministarstva i drugi organi uprave.

Ministarstva se osnivaju za jednu ili više povezanih upravnih oblasti, zavisno od prirode, značaja i obima tih poslova i potrebe obezbjeđenja strategije razvoja.

Ministarstva vrše poslove predlaganja unutrašnje i spoljne politike, vođenja razvojne politike, normativne djelatnosti i vršenja upravnog nadzora u skladu sa zakonom. Ministar predstavlja ministarstvo, upravlja i rukovodi njegovim radom. Ministarstva su dužna preduzimati mjere i radnje u cilju ostvarivanja programa Vlade. Ministarstvo je, na zahtjev Vlade,

■ potpredsjednik Vlade u obavljanju redovnih aktivnosti

obavezno proučiti određeno pitanje ili obaviti određeni zadatak. Ministarstvo je dužno da obezbijedi izvršavanje zaključaka i akata Vlade kojima se utvrđuju stavovi o pojedinim pitanjima od značaja za utvrđivanje i vođenje politike i realizaciju programa Vlade. Ministarstva, najmanje jedanput godišnje, podnose Vladi izvještaj o radu i stanju u upravnoj oblasti. Ministarstva su obavezna da saraduju i da se međusobno obavještavaju o svom radu, naročito o pitanjima koja su od značaja za njihov rad. Takođe su obavezna da zajednički obavljaju poslove, ako tako odluči Vlada ili ako to proizilazi iz njihove propisane obaveze.

Drugi organi uprave se osnivaju za vršenje poslova izvršavanja zakona i drugih propisa, upravnih i stručnih poslova u upravnim oblastima u kojima se osnivaju ministarstva i u drugim oblastima, kada obim i priroda poslova zahtijevaju samostalnost u radu. Organi uprave su:

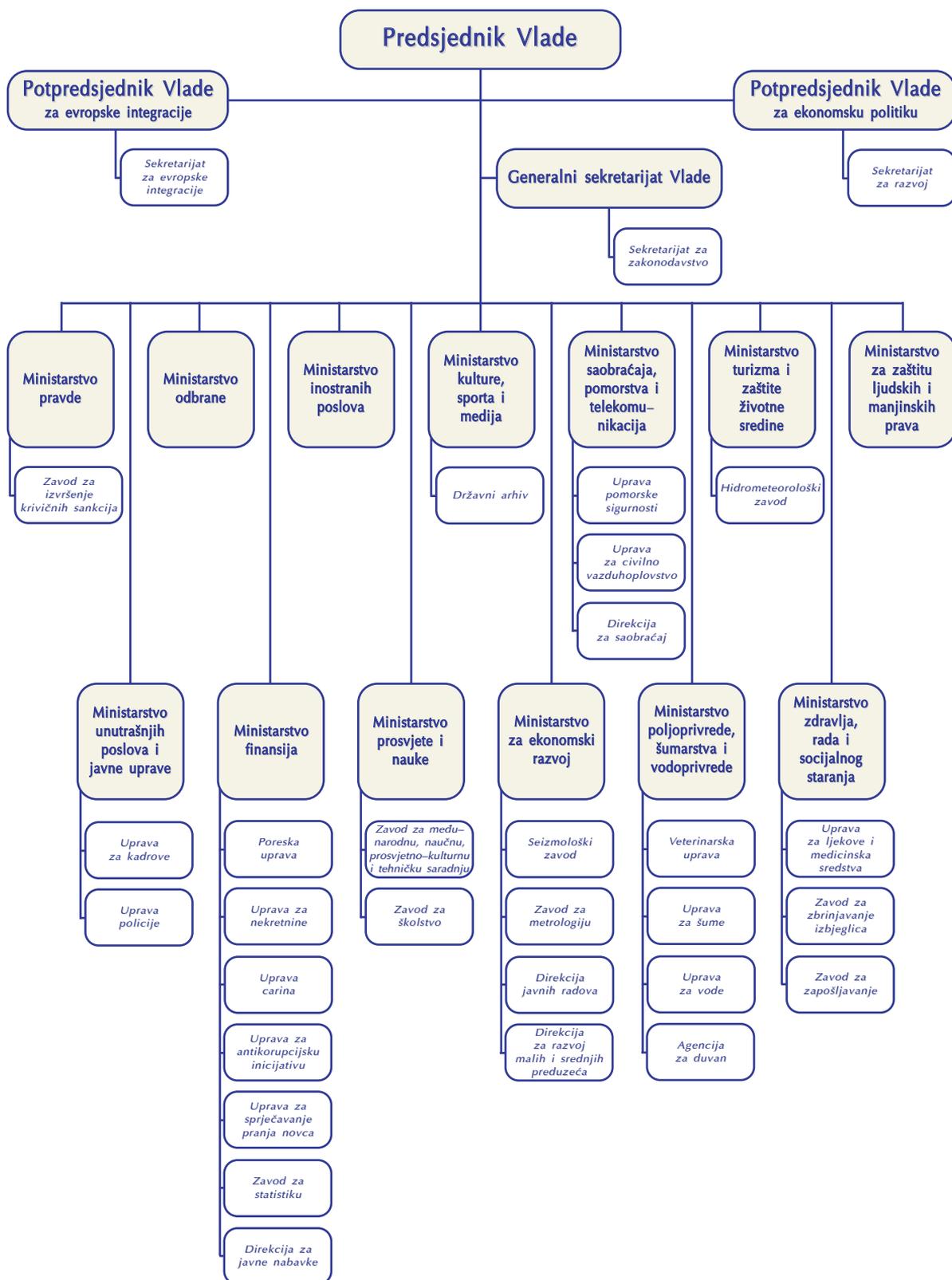
- **uprave** – organi koji neposredno izvršavaju zakone i druge propise i odlučuju o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica i drugih subjekata;
- **sekretarijati** – organi koji vrše pretežno stručne poslove, uz mogućnost vršenja određenih upravnih i drugih poslova;
- **zavodi** – organi koji vrše stručne i sa njima povezane upravne poslove uz primjenu naučnih metoda i saznanja;
- **direkcije** – organi koji vrše pretežno stručne i sa njima povezane upravne poslove koji se odnose na oblast privrede;

- **agencije** – organi koji vrše stručne i sa njima povezane upravne poslove, koji se vrše uz primjenu tržišnih principa, odnosno pružanja usluga i obezbjeđuju unapređenje i razvoj.

U Crnoj Gori, saglasno ustavnoj nadležnosti Skupština utvrđuje načela za organizaciju državne uprave, dok Vlada utvrđuje organizaciju i način rada državne uprave. Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa državne uprave utvrđuje Vlada, na predlog ministra, odnosno starješine organa uprave. Upravom, zavodom, direkcijom i agencijom rukovodi direktor, a sekretarijatom sekretar. Starješinu organa uprave imenuje i razrješava Vlada, na predlog resornog ministra.

Radi boljeg razumijevanja, dajemo šematski pregled organizacije Vlade i organa državne uprave.

3.4. RADNA TIJELA VLADE

U cilju povećanja efikasnosti rada u fazi izgrađivanja politike i davanja predloaga i mišljenja o pitanjima iz nadležnosti Vlade, radi usklađivanja rada ministarstava i drugih organa uprave, u pripremi akata i drugih materijala za sjednicu Vlade, praćenja izvršavanja svojih akata, Vlada obrađuje komisije ili druga radna tijela.

Radna tijela se obrazuju kao stalna i privremena. Stalna radna tijela se obrazuju Poslovníkom. Radi izvršavanja pojedinih poslova iz svog djelokruga, stalna radna tijela mogu obrazovati stručne i ekspertske grupe. Privremena radna tijela obrazuju se posebnom odlukom Vlade. Odlukom o obrazovanju privremenog radnog tijela utvrđuje se zadatak i određuje sastav tog radnog tijela.

Stalno radno tijelo ima predsjednika, zamjenika predsjednika i određeni broj članova. Broj članova stalnog radnog tijela određuje se aktom o imenovanju. Zamjenik predsjednika radnog tijela, u slučaju spriječenosti ili odsutnosti predsjednika, ima prava, obaveze i odgovornosti predsjednika utvrđene Poslovníkom.

Stalna radna tijela Vlade su:

- Komisija za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku;
- Komisija za ekonomsku politiku;
- Komisija za finansijski sistem i javnu potrošnju;

- Komisija za kadrovska i administrativna pitanja i
- Komisija za raspodjelu dijela sredstava budžetske rezerve.

U djelokrugu **Komisije za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku** su razmatranje predloga zakona, drugih propisa i opštih akata i drugih materijala koji se odnose na osnivanje, organizaciju i nadležnost državnih organa i postupak pred tim organima; ostvarivanje i zaštitu ljudskih i manjinskih prava i sloboda; sistem lokalne samouprave; bezbjednost i unutrašnje poslove; sistem odbrane; spoljnu politiku i međunarodnu saradnju; međunarodnu pravnu pomoć; ekstradiciju; krivična i druga djela, odgovornost i kazne; advokaturu i druge vidove pomoći; posredovanje; državne simbole; upotrebu nacionalnih simbola; državne praznike; državljanstvo; izborni sistem; referendum; teritorijalnu organizaciju Republike; organizaciju i položaj glavnog grada i prestonice; odnos države prema vjeroispovjestima; odnos države prema iseljenicima iz Crne Gore i saradnju sa međunarodnim organizacijama u vezi sa izbjeglim licima; porodične odnose i nasljeđivanje; službeničke odnose; nevladine organizacije i političke partije i druga pitanja iz oblasti funkcionisanja političkog sistema, unutrašnje i spoljne politike.

U djelokrugu **Komisije za ekonomsku politiku** su razmatranje predloga zakona, drugih propisa i opštih akata i drugih materijala koji se odnose na: tekuću ekonomsku i razvojnu politiku u oblasti privrede, turizma, trgovine, poljoprivrede, šumarstva, vodoprivrede, građevinarstva, pomorstva, saobraćaja, zaštite životne sredine, uređenja prostora, informatike, telekomunikacija, standardizacije, metrologije, industrijske svojine, mala i srednja preduzeća, kao i tranziciju privrede, tržište i cijene, ekonomske odnose sa inostranstvom, investicionu politiku i ostvarivanje investicione politike; ostvarivanje politike razvoja nedovoljno razvijenih područja u Republici; ostvarivanje politike ekološke države Crne Gore, pripremanje i ostvarivanje planova razvoja i drugih planskih dokumenata, kao i druga pitanja iz oblasti ekonomskog i privrednog razvoja.

U djelokrugu **Komisije za finansijski sistem i javnu potrošnju** su razmatranje zakona, drugih propisa i opštih akata i drugih materijala koji se odnose na: razvoj i funkcionisanje finansijskog sistema; banke, osiguranje, platni promet, igre na sreću, fondove, državne zajmove, sistem i politiku javnih prihoda i javnih rashoda; Budžet Republike i završni račun Budžeta Republike; raspoređivanje i korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve; javni dug; imovinu i svojinsko-pravne odnose, promet nepokretnosti; sistem javne potrošnje; obrazovanje; nauku; kulturu; sistem informisanja; sport; carinsku politiku; autorska

prava; zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje; penzijsko i invalidsko osiguranje; boračko-invalidsku zaštitu; poslovi statistike; rad i zapošljavanje; zaštitu na radu i druga pitanja iz oblasti finansijskog sistema i javne potrošnje.

U djelokrugu **Komisije za kadrovska i administrativna pitanja** su: ostvarivanje kadrovske politike i stručno usavršavanje kadrova; utvrđivanje predloga za imenovanje, postavljanje i razrješavanje od dužnosti funkcionera, rukovodećih i drugih lica koja imenuje ili postavlja Vlada; utvrđivanje predloga ili davanje mišljenja o predlozima za imenovanje organa upravljanja, radnih, stručnih i drugih tijela koja imenuje Vlada; utvrđivanje predloga za davanje saglasnosti na postavljanje lica za koja je odgovarajućim propisima utvrđena nadležnost Vlade o davanju te saglasnosti; predlaganje stavova u vezi sa imunitetskim pravima članova Vlade; donošenje rješenja u upravnom postupku iz nadležnosti Vlade i oblasti administrativnih pitanja druga pitanja iz oblasti kadrovske politike.

Komisija za raspodjelu dijela sredstava budžetske rezerve odlučuje o raspodjeli sredstava budžetske rezerve čiji iznos utvrđuje Vlada. Utvrđeni iznos sredstava, u skladu sa planiranom dinamikom, Komisija raspoređuje fizičkim licima, pojednim organizacijama, društvima i udruženjima, na osnovu podnijetih zahtjeva i odgovarajuće dokumentacije.

Sjednice komisija održavaju se, po pravilu, jednom nedjeljno.

Predsjednik komisije saziva sjednicu, predlaže dnevni red, predsjedava sjednicom, potpisuje izvještaje, zaključke i druga akta komisije.

Poziv za sjednicu, sa predlogom dnevnog reda, materijalima za raspravu i zapisnikom sa prethodne sjednice, dostavlja se članovima komisije, najkasnije pet dana prije održavanja sjednice, osim ako razlozi hitnosti ne zahtijevaju razmatranje pojedinih pitanja u kraćem roku. Na dnevnom redu sjednice komisije mogu biti samo materijali koji su pripremljeni u skladu sa Poslovníkom.

Komisija ima sekretara. Sekretar se stara o pripremi sjednica komisije u skladu sa Poslovníkom, vrši stručnu obradu materijala i za predsjednika komisije priprema odgovarajuće stavove o dostavljenom materijalu, vodi zapisnik sa sjednice, priprema izvještaj komisije, stara se o izvršavanju zaključaka Vlade u vezi sa pitanjima koja se odnose na djelokrug komisije i vrši druge poslove koje mu odrede komisija, njen predsjednik i generalni sekretar Vlade.

■ zgrada Vlade RCG, dio enterijera

Sjednicama komisija obavezno prisustvuju njeni članovi, a komisije mogu razmatrati materijale i zauzimati stavove ako sjednici prisustvuje više od polovine njenih članova. Sjednicama komisije, samo po ovlašćenju predsjednika, može prisustvovati lice koje odredi ministar, odnosno starješina drugog organa.

Komisija podnosi Vladi izvještaj koji sadrži predlog zaključaka o razmotrenim pitanjima predloženim za sjednicu Vlade. Izvještaj komisije sadrži konstatacije i ocjene o razmotrenim materijalima i predloge zaključaka u formi u kojoj Vlada treba da ih usvoji.

U izvještaju se konstatuje da li se predlagač saglasio sa utvrđenim stavovima i zaključcima komisije, odnosno iznose se razlozi zbog kojih se predlagač nije saglasio sa tim stavovima i zaključcima. Ako su stavovi i predlozi pojedinih članova komisije Vlade različiti od stavova tog tijela, ti stavovi, odnosno predlozi unose se u izvještaj za Vladu ako to zahtijevaju članovi komisije koji zastupaju različite stavove i predloge. Ako predlagač nije saglasan sa stavovima komisije, stavovi predlagača će se unijeti u izvještaj.

Komisijama obavezno prisustvuju predstavnici obrađivača materijala, koji se razmatraju na sjednici. Kad su obrađivači materijala ministarstva i drugi organi uprave, sjednicama komisija prisustvuju funkcioneri koji rukovode tim organima ili rukovodeći radnici tih organa, koji su ovlašćeni da se, u ime organa, izjašnjavaju o stavovima komisije i da prihvataju obaveze u ime organa. Kad su obrađivači materijala drugi organi, organizacije i preduzeća, sjednicama komisije prisustvuju ovlašćeni predstavnici tih organa, organizacija, odnosno preduzeća. U radu komisije učestvuju predstavnici i drugih ministarstava i organa uprave kada se pojedini materijali odnose na pitanja iz djelokruga rada tih organa. U radu komisija, po pozivu, mogu učestvovati istaknuti naučni radnici i stručnjaci iz određenih oblasti. Predstavnici ministarstava, organa uprave i drugih organa i organizacija u komisijama su dužni da iznose i zastupaju stavove ministarstava, odnosno organa čiji su predstavnici. Stavovi ministarstava, drugih organa i organizacija se daju, po pravilu, u pisanoj formi, a mogu biti iznijeti i usmeno na sjednici komisija.

- jedna od sala u zgradi Vlade RCG

3.5. SAVJETODAVNA TIJELA VLADE

Vlada može obrazovati savjet ili drugo savjetodavno tijelo Vlade, čiji se zadaci, sastav i način rada utvrđuju aktom o njihovom obrazovanju.

4. NORMATIVNA AKTIVNOST

- Akti Vlade
- Procedura stvaranja akata
 - Sjednice Vlade
- Mišljenja i stavovi Vlade

4.1. PRIPREMA AKATA I DRUGIH MATERIJALA

Predloge materijala za razmatranje na sjednici Vlade obrađivači pripremaju na način određen Poslovníkom. Vlada razmatra pitanja iz svog djelokruga po sopstvenoj inicijativi ili na osnovu predloga predsjednika ili potpredsjednika Vlade, ministara i radnih tijela Vlade.

Predlog za razmatranje i odlučivanje na sjednici Vlade podnosi se u obliku:

- predloga zakona, drugog propisa ili opšteg akta kojeg Vlada podnosi Skupštini;
- predloga zakona o Budžetu, predloga Budžeta Republike Crne Gore i predloga završnog računa Budžeta Republike Crne Gore;
- predloga uredbe, odluke i drugog opšteg akta koji donosi Vlada;
- predloga osnove za međunarodne susrete (u zemlji i inostranstvu) i predloga osnova za vođenje pregovora i zaključivanje međunarodnih sporazuma s drugim državama i međunarodnim organizacijama;
- predloga mišljenja Vlade na predloge zakona, drugog propisa ili opšteg akta čiji predlagač nije Vlada;
- predloga programa, ocjena, stavova i zaključaka Vlade o određenim pitanjima;
- predloga rješenja i drugih pojedinačnih akata koje donosi Vlada.

Uz predlog zakona, drugog propisa ili opšteg akta koji Vlada predlaže Skupštini obrađivač Vladi dostavlja i predlog za određivanje predstavnika Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine Republike Crne Gore i njenih radnih tijela.

Materijali, takođe, treba da sadrže i predloge ocjena i zaključaka koje treba Vlada da usvoji. Akt koji donosi Vlada, iz svoje nadležnosti, ministarstva i drugi organi uprave dostavljaju u formi predloga akta.

Materijali koji se dostavljaju za razmatranje i odlučivanje na sjednici Vlade internog su karaktera do usvajanja na sjednici Vlade i mogu se saopštavati javnosti samo uz saglasnost predsjednika Vlade. Ako predlog za razmatranje i odlučivanje na sjednici Vlade, odnosno obrazloženje i drugi prilozi koji se dostavljaju uz predlog sadrže podatke povjerljive prirode, predlagač određuje i označava vrstu i stepen tajnosti, posebnom vidnom oznakom. O predlozima, odnosno materijalima koji predstavljaju vojnu, državnu ili službenu tajnu, ili nose oznaku "strogo povjerljivo" ili "povjerljivo", vodi se posebna evidencija i oni se poslije korišćenja vraćaju generalnom sekretaru Vlade.

Pregovori i susreti sa inostranim delegacijama (u zemlji i inostranstvu) vode se na osnovu predloga osnove koju utvrdi Vlada (platforma).

Izuzetno, kad to razlozi hitnosti zahtijevaju, razgovori se mogu voditi na osnovu uputstva koje daje predsjednik Vlade.

Predlog osnove za međunarodne pregovore i susrete sadrži: ocjenu stanja odnosa sa odnosnom stranom državom ili međunarodnom organizacijom, razloge zbog kojih se predlaže održavanje međunarodnih susreta; osnovna pitanja o kojima će se voditi pregovori i stavove koje će zastupati crnogorska delegacija.

Predlog sadrži i sastav delegacije, kao i troškove rada delegacije, prema predloženom troškovniku. Delegacija, po pravilu, ne može brojati više od pet članova niti susreti mogu trajati duže od tri dana. Po završetku susreta, delegacija, u najkraćem roku, podnosi Vladi izvještaj.

Uz predlog zakona, drugog propisa ili opšteg akta, obrađivač je dužan da dostavi:

- mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo o usklađenosti tog predloga akta sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Crne Gore;
- mišljenje nadležnog organa o usklađenosti predloga akta sa odgovarajućim propisima Evropske unije;
- mišljenje Ministarstva pravde za zakone, druge propise i opšte akte, kojima se uređuje postupak pred sudovima kao i odredbe zakona kojima se uređuju sankcije, poseban upravni i prekršajni postupak;
- mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave za zakone, druge propise i opšte akte, kojima se uređuje postupak pred državnim organima, sistem državnih organa i lokalne samouprave;

- procjenu fiskalnog uticaja koji sprovođenje tog akta ima na budžet Republike, budžet Republičkog fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, budžet Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, budžet Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i budžet lokalne samouprave, u skladu sa uputstvom Ministarstva finansija;
- mišljenje Ministarstva inostranih poslova za materijale koji se odnose na pregovore i susrete sa inostranim delegacijama.

Uz predlog akta, obrađivač je dužan da organu nadležnom za propise Evropske unije, dostavi i propise Evropske unije i potvrđene međunarodne konvencije sa kojima je taj akt usaglašen.

Ministarstva, odnosno drugi organi uprave, kojima su predlozi zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i drugih materijala dostavljeni na mišljenje od strane obrađivača ili Vlade, dužni su da o svojim stavovima pismeno upoznaju obrađivača, odnosno Vladu, u roku od pet dana od dana prijema materijala na mišljenje.

Za predloge sistemskih i složenijih zakona, rok za dostavljanje mišljenja, ne može biti kraći od deset dana.

Izuzetno od pomenutih rokova, ministarstvo, odnosno drugi organi uprave, dužni su da traženo mišljenje daju obrađivaču materijala i u kraćem roku, za sve slučajeve kada su u pitanju propisi čije se razmatranje i donošenje predlaže po hitnom postupku.

Predložena rješenja iz predloga zakona, drugih propisa i opštih akata, prije dostavljanja Vladi usklađuju se sa stavovima Sekretarijata za zakonodavstvo, ministarstva, odnosno drugih organa od kojih su prethodno pribavljena mišljenja.

■ zgrada Vlade RCG, dio enterijera

Ako ministarstvo, odnosno drugi organ, koji priprema predlog zakona, drugog propisa ili opšteg akta ne prihvati stavove Sekretarijata za zakonodavstvo, ministarstva, odnosno drugih organa i organizacija sadržane u njihovim mišljenjima, i ako u neposrednoj saradnji ne usaglase stavove o njima, sporna pitanja se usklađuju kod nadležnog potpredsjednika Vlade.

U postupku pripreme nacrtu zakona i drugih propisa, kojima se uređuju složena i sistemska pitanja, može se na komisiji održati prethodna rasprava, na zahtjev obrađivača ili po inicijativi predsjednika komisije.

Uz predlog zakona i drugih propisa, kao i strateških dokumenata Vlade, nadležno ministarstvo je dužno dostaviti izvještaj o obavljenim međusektorskim i međuresorskim konsultacijama, koji sadrže stavove, predloge i mišljenja iznijeta u konsultacijama.

Materijale pripremljene za razmatranje na sjednici Vlade obrađivači dostavljaju Generalnom sekretarijatu Vlade, najkasnije sedam dana prije održavanja sjednice Vlade.

Ako materijal koji je dostavljen Vladi na razmatranje nije pripremljen u skladu sa Poslovníkom, generalni sekretar Vlade zatražiće od obrađivača da materijal uskladi sa odredbama Poslovníka.

4.2. SJEDNICA VLADE

Predsjednik Vlade saziva sjednicu Vlade po sopstvenoj inicijativi, na predlog komisije Vlade ili na predlog najmanje pet članova Vlade.

Predsjednik Vlade saziva sjednicu Vlade i na zahtjev predsjednika Republike Crne Gore.

Predsjednik Vlade saziva sjednicu Vlade pismenim putem, predlaže dnevni red i predsjedava sjednicom.

Saziv sjednice, sa predlogom dnevnog reda, materijalima za razmatranje, izvještajima komisija i zapisnikom sa prethodne sjednice, dostavlja se članovima Vlade, po pravilu, dva dana prije sjednice.

Sjednica se može sazvati i u kraćem roku, kad za to postoje posebni razlozi.

Sjednici Vlade prisustvuju i sekretari sekretarijata.

Sjednici Vlade mogu prisustvovati i učestvovati u radu, po pozivu, i ovlašćena lica iz ministarstava i drugih organa uprave, Generalnog sekretarijata Vlade, kao i druga pozvana lica.

Ovim licima dostavljaju se materijali samo za tačke iz predloženog dnevnog reda za koje su pozvani.

Predsjednik Vlade može odrediti da sjednici prisustvuju samo članovi Vlade.

U hitnim i drugim, naročito opravdanim situacijama, Vlada može na predlog predsjednika Vlade, i bez održavanja sjednice odlučiti o pojedinim pitanjima na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, s tim što se to na prvoj narednoj sjednici Vlade zapisnički konstatuje.

Vlada radi i odlučuje na sjednici na kojoj prisustvuje većina članova Vlade.

Predsjednik Vlade otvara sjednicu i pristupa utvrđivanju dnevnog reda.

Prije usvajanja dnevnog reda, član Vlade ima pravo da predloži predsjedniku izmjene ili dopune dnevnog reda.

Po utvrđivanju dnevnog reda, pristupa se usvajanju zapisnika sa prethodne sjednice.

Član Vlade ima pravo da stavi primjedbe na zapisnik.

Prilikom usvajanja zapisnika, Vlada odlučuje o primjedbama na zapisnik.

Članovi Vlade i drugi učesnici sjednice Vlade, prilikom razmatranja pojedinih pitanja, mogu govoriti samo o pitanju koje se razmatra.

Ako se učesnik u raspravi udalji od odgovarajuće tačke dnevnog reda, predsjednik Vlade će ga na to upozoriti.

■ sjednica Vlade RCG

Učesnik u raspravi o istom pitanju može govoriti samo jedanput, osim u vezi sa odgovorom na izlaganje drugog učesnika.

Po završetku pretresa, Vlada odlučuje o utvrđivanju teksta predloga zakona, drugog propisa ili opšteg akta, odnosno donosi odgovarajući akt ili zaključak Vlade.

Vlada na sjednici odlučuje većinom glasova prisutnih članova Vlade. U slučaju jednakog broja glasova za i protiv određene odluke, odluka je donesena ako je za nju glasao predsjednik Vlade.

Glasanje je javno.

Rezultate glasanja utvrđuje predsjednik Vlade.

Član Vlade može da izuzme mišljenje, s tim što to treba da obrazloži.

Izuzimanje mišljenja se konstatuje u zapisniku.

O sjednicama Vlade vodi se zapisnik.

Zapisnik sadrži: ime predsjedavajućeg sjednicom, imena prisutnih i odsutnih članova Vlade, imena lica koja po pozivu učestvuju u radu sjednice, dnevni red sjednice, pitanja koja su razmatrana na sjednici, usvojene odluke, stavove i zaključke i druge akte donijete u vezi sa tim pitanjem.

Zaključak o utvrđenom stavu Vlade iz djelokruga određenog ministarstva, odnosno drugog organa uprave dostavlja se, nakon verifikacije, tom ministarstvu, odnosno drugom organu uprave.

O vođenju i čuvanju zapisnika stara se generalni sekretar Vlade.

Zapisnik potvrđuju predsjednik, odnosno potpredsjednik koji ga zamjenjuje i generalni sekretar Vlade.

4.3. AKTI VLADE

Opitanjima iz svoje nadležnosti Vlada donosi uredbe, odluke, rješenja, zaključke i druga akta u skladu sa zakonom.

Uredbe, odluke i zaključke koje donosi Vlada potpisuje predsjednik, odnosno potpredsjednik Vlade.

4.4. MIŠLJENJE I STAVOVI VLADE

Kad Skupština ili drugi organ zatraži mišljenje Vlade o nacrtu, odnosno predlogu zakona, drugog propisa ili opšteg akta, predlog mišljenja za Skupštinu, od-

nosno taj organ, priprema nadležno ministarstvo, odnosno drugi organ uprave u formi u kojoj ga Vlada utvrđuje.

4.5. PREČIŠĆENI TEKSTOVI I OBJAVLJIVANJE AKATA VLADE

Prečišćene tekstove propisa i drugih akata, koje je utvrdila, odnosno donijela Vlada, priprema ministarstvo, odnosno drugi organ uprave u čiji djelokrug spadaju pitanja koja se utvrđuju odnosnim propisom.

Vlada može ovlastiti Sekretarijat za zakonodavstvo da utvrdi prečišćeni tekst propisa Vlade.

O objavljivanju akata Vlade stara se Sekretarijat za zakonodavstvo.

5. VLADA I JAVNOST

- Javnost rada Vlade
 - Javnost rada državne uprave
 - Javna rasprava
- Slobodan pristup informacijama

5.1. JAVNOST RADA VLADE

U Crnoj Gori, slično rješenjima u uporednoj praksi, sjednice Vlade, u principu, nijesu otvorene za opštu javnost. Sjednicama Vlade, pored članova mogu prisustvovati i sekretari Sekretarijata i druga pozvana lica, ali predsjednik Vlade može odlučiti da sjednici prisustvuju samo članovi Vlade.

Poslovníkom Vlade Republike Crne Gore regulisana su i pitanja koja se odnose na javnost rada Vlade. Vlada obavještava javnost o svom radu i o donesenim odlukama, zaključcima i zauzetim stavovima, kao i o značajnim pitanjima koja razmatra ili koja će razmatrati, davanjem saopštenja za javnost, održavanjem konferencija za novinare, davanjem intervjua, vođenjem razgovora sa predstavnicima sredstava javnog informisanja ili na drugi način. Saopštenja za javnost sa sjednice Vlade daju nadležni potpredsjednici Vlade i resorni ministri koje odredi predsjednik Vlade, kao i Generalni sekretarijat Vlade, odnosno Biro za odnose sa javnošću.

Iz ovih odredbi proizlazi da stepen i način dostupnosti informacija zavise isključivo od Vlade, osim ako drugim propisima nijesu određeni izuzeci. Ipak, ti izuzeci se odnose na važne aspekte rada Vlade, na podzakonske akte koje Vlada ili pojedina ministarstva donose, postavljenja, odnosno imenovanja rukovodećih lica i druge odluke koje se obavezno objavljuju u "Službenom listu Republike Crne Gore".

- stranica [website](http://www.vlada.cg.yu)–a Vlade RCG www.vlada.cg.yu

U cilju uspješne i kvalitetne prezentacije svog rada, Vlada je napravila *website*, pri čemu je ovo savremeno sredstvo iskoristila da omogući bržu i lakšu komunikaciju sa svim zainteresovanim subjektima. Već na POČETNOJ STRANI možete naći pregled saopštenja, najava kao i najznačajnijih aktivnosti vezanih za rad Vlade Republike Crne Gore. Na lijevoj strani nalazi se meni, iz kojeg možete pristupiti poglavlju PREDsjedNIK VLADE gdje su u posebnim sekcijama organizovani: kabinet predsjednika Vlade,

press konferencije, premijerova biografija, govori i izjave, intervjui i aktivnosti Vlade RCG. Informacije o potpredsjednicima vlade, njihove biografije i pregled najvažnijih aktivnosti nalaze se u poglavlju POTPREDsjedNICI VLADE. Iz sekcije MINISTARSTVA možete pristupiti svim ministarstvima i tu pronaći detaljne informacije o njihovim aktivnostima, ministrima, sva važna dokumenta vezana za pojedina ministarstva i sl. Informacije o organizaciji, djelatnosti i šefu Biroa za odnose sa javnošću dobićete u poglavlju BIRO ZA ODNOS S JAVNOŠĆU. U dijelu SJEDNICE VLADE nalaze se saopštenja sa svih održanih sjednica Vlade, a u poglavlju DEKLARACIJE možete pronaći tekstove usvojenih deklaracija. Personalni sastav Vlade možete vidjeti u dijelu SASTAV VLADE, o tome koje je tendere raspisala Vlada u poglavlju TENDERI a EKONOMSKI PROGRAM u istoimenoj sekciji. Ukoliko želite da postavite pitanje Vladi RCG u lijevom uglu početne strane pristupite sekciji PITAJTE VLADU.

Na sjednicama Vlade vode se i stenografske bilješke a tok sjednice snima se na magnetofonu, osim ako Vlada ili premijer ne odluče suprotno. Stenografske bilješke i magnetofonski snimci sa sjednice Vlade smatraju se strogo povjerljivim materijalom, ako predsjednik Vlade za pojedine slučajeve ne odredi drugačije. Članovi

Vlade mogu da koriste ove zapise i snimke, a korišćenje od strane drugih lica odobrava generalni sekretar Vlade.

5.2. JAVNOST RADA DRŽAVNE UPRAVE

U Zakonu o državnoj upravi je propisano da je rad organa državne uprave javan.

Građanima su dostupni podaci, dokumenta, izvještaji i informacije organa državne uprave, osim u slučajevima određenim zakonom. Organi državne uprave građanima daju potrebne podatke, obavještenja i objašnjenja i pružaju odgovarajuću stručnu pomoć.

Organi državne uprave pružaju obavještenja o svom radu putem tehničkih sredstava, brošura i putem sredstava javnog informisanja. Ministarstva i organi uprave dužni su upoznati javnost o vršenju poslova iz svog djelokruga i izvještavati je o svom radu putem sredstava javnog informisanja ili na drugi prigodan način. Davanje određenih izvještaja i podataka može se uskratiti samo ako bi to predstavljalo povredu dužnosti čuvanja tajne.

Ministarstva i organi uprave, kada održavaju savjetovanja ili druge oblike stručne obrade pitanja iz djelokruga, dužni su da to javno objave u sredstvima javnog informisanja i omoguće sredstvima javnog informisanja praćenje rada, savjetovanja ili drugog oblika stručne obrade pitanja.

Organi državne uprave dužni su da obezbijede knjigu ili sanduče za pritužbe, odnosno na drugi način obezbijede strankama da saopšte prigovore i pritužbe na rad organa državne uprave ili nepravilan odnos službenika. Organi državne uprave obavezno mjesečno analiziraju pritužbe građana i rješavaju probleme zbog kojih se građanin obraća sa pritužbom. Ministar, odnosno starješina organa uprave dužan je odrediti vrijeme prijema stranaka.

Zakon o državnoj upravi propisuje i obaveznu saradnju ministarstava i organa uprave sa nevladinim organizacijama. Ta saradnja se ostvaruje kroz:

- konsultovanje nevladinog sektora o zakonskim i drugim projektima i propisima kojima se uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana;
- omogućavanje učešća u radu radnih grupa za sagledavanje pitanja od zajedničkog interesa ili za normativno uređenje odgovarajućih pitanja;
- organizovanje zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i drugih vidova zajedničkih aktivnosti i drugim odgovarajućim oblicima;
- informisanje o sadržaju programa rada i izvještaja o radu organa državne uprave.

5.3. JAVNA RASPRAVA

Javna rasprava predstavlja veoma efikas mehanizam za uključivanje građana, zainteresovanih organa, naučnih i stručnih institucija i nevladinih organizacija u proces pripreme zakona ili drugih akata značajnih za Republiku. U uporednoj praksi, javna rasprava egzistira kao jedan od značajnih institucionalnih oblika učešća građana u društvenom životu. Javne rasprave svakom pojedincu pružaju mogućnost da razmatra svako društveno pitanje i da ga kritički preispituje u cilju pronalaženja adekvatnih rješenja. Da bi se uopšte moglo govoriti o javnoj raspravi, u njoj mora biti angažovana najšira javnost.

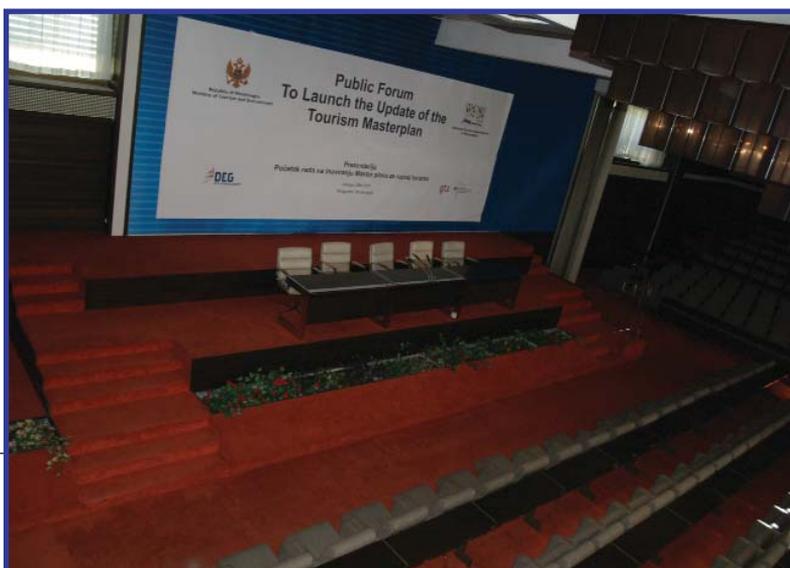
Prema Poslovniku Vlade Republike Crne Gore, kad Vlada ocijeni da je u postupku donošenja pojedinih zakona ili drugih akata potrebno obaviti javnu raspravu, ona utvrđuje nacrt zakona i drugog akta, utvrđuje program rasprave, organ koji je sprovodi i rokove za održavanje javne rasprave. Ti rokovi ne mogu biti kraći od 15 dana.

Izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi nadležni organ zajedno sa Predlogom zakona dostavlja Vladi na razmatranje.

Zakonom o državnoj upravi je, takođe, predviđen institut javne rasprave. Ministar je obavezan da u pripremi zakona, kojima se uređuju prava, obaveze i pravni interesi građana, tekst nacrt zakona objavi putem sredstava javnog informisanja i uputi poziv svim zainteresovanim subjektima da iznesu primjedbe, predloge i sugestije.

Ministar može odlučiti da se i u pripremi drugih zakona sprovede postupak javne rasprave

- jedna od sala u zgradi Vlade RCG

5.4. PRAVO NA SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

Korak naprijed u povećanju otvorenosti organa vlasti prema građanima čini i usvajanje Zakona o slobodnom pristupu informacijama u Skupštini Crne Gore i njegovo stupanje na snagu 23. novembra 2005. godine. Inicijator stvaranja i usvajanja ovog zakona je nevladina organizacija Asocijacija mladih novinara (AMN). Iako je zakonski tekst na putu od radne grupe koja ga je radila do plenarne sale Skupštine RCG pretrpio brojne izmjene, od kojih pojedine nijesu naišle na pozitivnu ocjenu domaćih i međunarodnih stručnjaka i organizacija, njegove odredbe ipak predstavljaju pozitivan pomak na polju slobode informisanja.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama se odnosi na sve organe javne vlasti, pa je stoga pitanje ovog prava važno rasvijetliti i u kontekstu onih informacija koje se nalaze u posjedu Vlade Republike Crne Gore i organa državne uprave.

Prema ovom zakonu, pristup informacijama u posjedu organa vlasti je slobodan i ostvaruje se na način propisan zakonom. Pravo na pristup informacijama u posjedu organa vlasti ima svako domaće i strano pravno i fizičko lice. Podnosilac zahtjeva ne mora dokazivati da je njegov interes da zna određenu informaciju opravdan, niti u svom zahtjevu da navodi razloge zbog kojih traži pristup određenoj informaciji. Naime, zakon jasno propisuje da je objavljivanje informacija u posjedu organa vlasti u javnom interesu.

Zahtjev za pristup informacijama se može podnijeti u pisanom obliku, neposredno, putem pošte ili elektronskim putem i mora sadržati:

- naziv organa kojem se podnosi zahtjev;
- podatke o traženoj informaciji;
- način na koji se želi ostvariti pristup informaciji;
- ime, prezime, prebivalište ili boravište, odnosno sjedište ukoliko je podnosilac zahtjeva pravno lice.

Prilikom podnošenja zahtjeva podnosilac je dužan da navede na koji način želi pristupiti informaciji.

Rješenje o pristupu informacijama organ vlasti donosi odmah, a najkasnije u roku od 8 dana, osim u slučaju izuzetaka. To znači da je organ vlasti dužan, donošenjem rješenja, obavijestiti podnosioca zahtjeva da li mu se dozvoljava pristup informaciji.

Na rješenje organa vlasti od koga je tražena informacija može se podnijeti žalba. Žalba se podnosi organu vlasti koji vrši nadzor nad radom prvostepenog organa. Ako takvog organa nema, može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom.

Svaki organ vlasti od kojeg se može tražiti informacija po ovom zakonu dužan je da sačini i na odgovarajući način objavi svoj Vodič za pristup informacijama. Vodiči za pristup informacijama koje su u posjedu Vlade i organa državne uprave objavljeni su na njihovim *website*-ovima (ukoliko ih imaju). Tako se, na primjer, na naslovnoj strani internet prezentacije Vlade RCG vrlo lako može pronaći Vodič za pristup informacijama u posjedu Generalnog sekretarijata Vlade Republike Crne Gore, a situacija je slična i na *web* prezentacijama svih ministarstava i drugih organa uprave.

■ stranica *website*-a
www.slobodanpristup.com

slobodanpristup.com - Home - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Home Search Favorites Refresh Print Mail abc

Address http://www.slobodanpristup.com/spi/

Istorijat SPI-a Profil AMN Donatori Kontaktirajte nas Korisni linkovi English

traži...

SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA

mijenjajmo pečat

Home

Sudska praksa

Zakoni i dokumenta

Vijesti o SPI

Testiranje zakona

Vodiči organa vlasti

Objavljene publikacije

Mediji o SPI

Prauna pomoć

Najčešća pitanja o SPI

Pretraga sajta

Mail lista

penon prve crnogorske nezavisne elektronske novine

Centar

NAJNOVIJE NA SAJTU

- Zavod za zapošljavanje Crne Gore i dalje čuti
- Nova tužba Asocijacije mladih novinara Crne Gore
- Fond PIO odobrio uvid u tražene informacije nakon poništenja odluke kojom je to prvobitno uskratilo
- Poništene odluke kojima su Fond PIO i ZZCG uskratili pristup informacijama
- ANB pratila pet, a prisluškivala 45 osoba

HOME

VJESTI: U Duškovu se ne sumnja

02.02.2007

Predsjednik Vrhovnog suda za dvije godine nije odbio nijedan zahtjev ANB za prisluškivanje građana.

ND Vijesti / rubrika: DRUŠTVO

[Detaljnije...](#)

Zavod za zapošljavanje Crne Gore i dalje čuti

02.02.2007

Zavod za zapošljavanje Crne Gore nije u zakonskom roku omogućio pristup informaciji Asocijaciji mladih novinara, iako je Ministarstvo rada, zdravlja i socijalnog staranja prethodno naložilo.

[Detaljnije...](#)

NAJČITANIJE

- Kako do informacije
- Najčešća pitanja o SPI
- Odluke upravnog suda
- Najgori organi u novembru 2006
- Organi koji uopšte nisu odgovorili u novembru 2006

PREPORUČUJEMO

Kako do informacije

Želite da pošaljete zahtjev za pristup nekom javnom dokumentu ili informaciji? Ne znate kako se to radi? Pripremili smo za vas jednostavno uputstvo. [Detaljnije...](#)

ANKETA

Vjerujete li da će Zakon o SPI biti implementiran valjano?

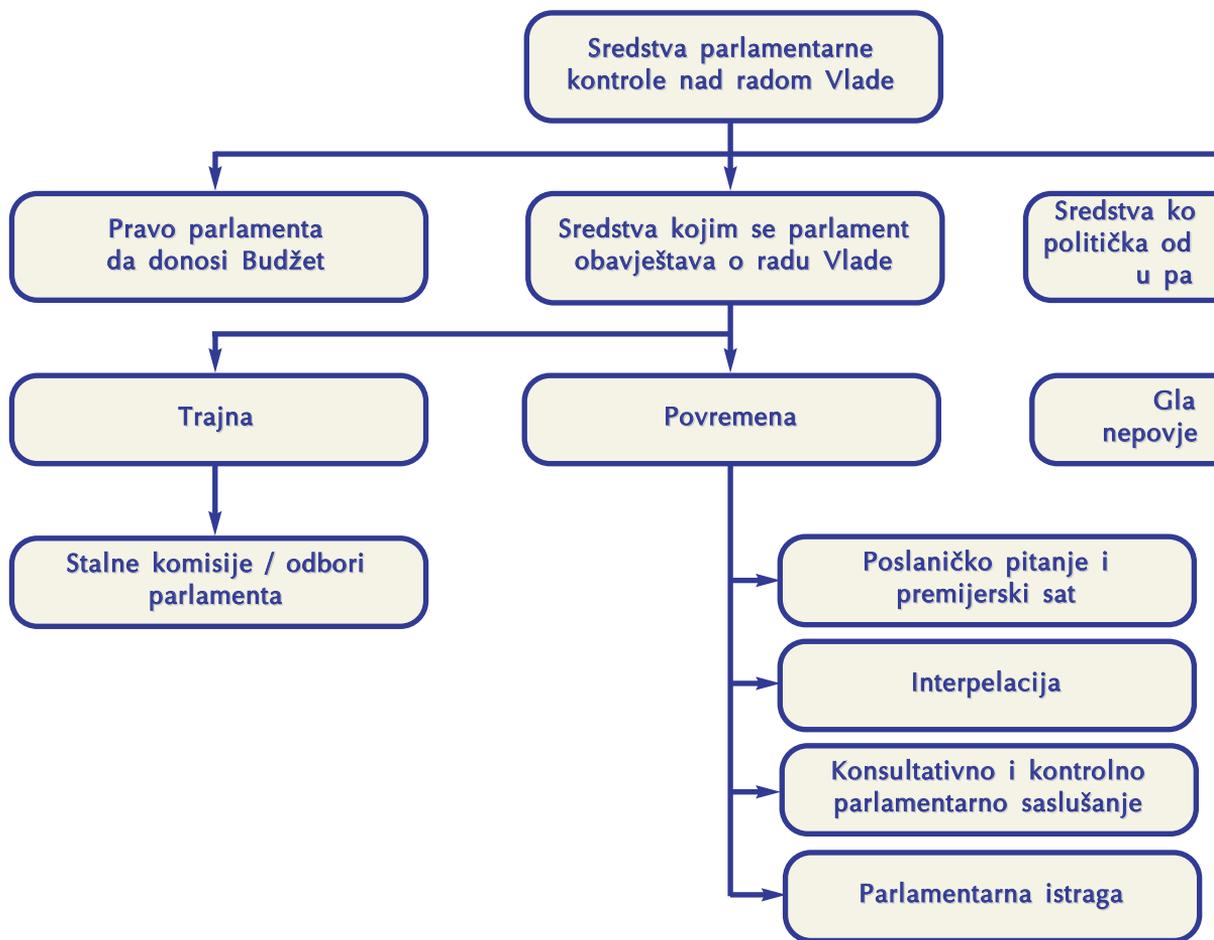
DA

NE

Uglavnom hoće

Uglavnom neće

Potrebno je vrijeme

6. VLADA I SKUPŠTINA

- Kontrola izvršne vlasti
 - Poslaničko pitanje i premijerski sat
 - Interpelacija
- Parlamentarna saslušanja
 - Nepovjerenje Vladi

6.1. VLADA I PARLAMENT

U parlamentarnom sistemu jedna od funkcija parlamenta jeste kontrola nad radom izvršne vlasti.

Najefikasnije sredstvo kontrole parlamenta nad radom Vlade je donošenje Zakona o Budžetu. Bez Budžeta, tj. bez novčanih sredstava, Vlada nije u mogućnosti da vrši svoju funkciju, pa je neizglasavanje Budžeta u parlamentu jednako padu Vlade.

6.2. TRAJNA SREDSTVA PARLAMENTARNE KONTROLE NAD RADOM VLADE

Trajno sredstvo kontrole parlamenta nad radom Vlade su stalne komisije tj. odbori parlamenta. Stalni odbori obrazuju se saglasno Poslovniku Skupštine RCG, a mogu se, po potrebi, obrazovati i posebnom odlukom Skupštine. Stalni odbori imaju predsjednika i određen broj članova a sastav odbora, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika odbora, po pravilu, odgovara stranačkoj zastupljenosti poslanika u Skupštini. Poslanik može biti član najviše tri stalna odbora. Odbor na prvoj sjednici bira, iz svog sastava, zamjenika predsjednika odbora, s tim što i predsjednik i zamjenik predsjednika ne mogu biti iz redova pozicije, odnosno opozicije. Odbor ima i sekretara, koji pomaže predsjedniku odbora u izvršavanju poslova. Stalni odbori Skupštine RCG su:

- Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo;
- Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu;
- Odbor za bezbjednost i odbranu;
- Odbor za međunarodne odnose i evropske integracije;
- Odbor za ekonomiju, finansije i budžet;
- Odbor za ljudska prava i slobode;
- Odbor za rodnu ravnopravnost;
- Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje;
- Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport;
- Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje;
- Administrativni odbor.

Svaki odbor obavlja dio posla utvrđen Poslovnikom Skupštine RCG.

6.3. POVREMENA SREDSTVA PARLAMENTARNE KONTROLE NAD RADOM VLADE

Povremena sredstva kontrole parlamenta nad radom Vlade su:

- poslaničko pitanje i premijerski sat,
- interpelacija,
- parlamentarna saslušanja i
- parlamentarne istrage.

6.3.1. POSLANIČKO PITANJE I PREMIJERSKI SAT

Poslaničko pitanje je konkretno pitanje koje poslanik postavlja određenom članu Vlade ili Vladi kao državnom organu. Ono mora biti jasno postavljeno i ne smije imati obilježje rasprave o pojedinom pitanju niti sadržavati kvalifikacije ljudi ili pojava.

U cilju pribavljanja potrebnih informacija o pojedinim pitanjima iz rada Vlade, poslanik ima pravo da Vladi, odnosno nadležnom ministru postavi poslaničko pitanje i da na njega dobije odgovor. Poslaničko pitanje postavlja se na posebnoj sjednici Skupštine, koja se održava najmanje dvomjesečno u toku redovnog zasjedanja. Skupštinu na ovu sjednicu saziva predsjednik parlamenta (predlog za sazivanje Skupštine može podnijeti 1/3 poslanika ili Vlada), a za rad sjednice nije potreban kvorum.

Prvi dio ove sjednice, u trajanju do jednog sata, određen je za postavljanje pitanja predsjedniku Vlade i njegove odgovore o aktuelnim pitanjima iz rada Vlade (premijerski sat). Predsjedniku Vlade pitanje može postaviti predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika a to pitanje može biti postavljeno u trajanju najduže do pet minuta. Predsjednik Vlade ima pravo na odgovor, takođe, u trajanju do pet minuta.

Poslanik može na istoj sjednici postaviti najviše dva poslanička pitanja. Poslaničko pitanje na sjednici postavlja se usmeno, treba da bude jasno formulisano i ne može imati obilježje rasprave. Vrijeme za postavljanje jednog poslaničkog pitanja iznosi najviše tri minuta.

■ detalj iz
Skupštine RCG

- govornica u plenarnoj sali Skupštine RCG

POSLANIČKA PITANJA

(eng. *question time* – u doslovnom značenju "vrijeme za pitanja")

Poslanička pitanja – mehanizam kojim predstavnici parlamenta mogu tražiti informacije od čelnika izvršne vlasti i pozivati ih da obrazlože svoje postupke u vezi sa sprovođenjem političkih mjera – tradicionalni su oblik nadzora u parlamentarnim sistemima. Premda porijeklo vode iz britanskog Donjeg doma, ova je praksa danas uobičajena u čitavom svijetu. Poslanička pitanja najpoznatija su u svom usmenom obliku kada poslanici iz opozicije ispituju vladu ili pojedinog njenog člana o pitanjima u vezi sa pojedinim političkim mjerama, u toku foruma poznatog pod nazivom "vrijeme za pitanja". Vrijeme za pitanja je po pravilu dinamičan i vrlo javan proces. Vrijeme za pitanja ima u osnovi dvije svrhe. Jedna od njih je nadzor. Prisiljavanje izvršne vlasti da odgovara na pitanja, omogućuje poslanicima i široj javnosti da preispitaju (i na kraju krajeva da prosude) vladinu politiku i mjere. Druga je svrha političke naravi. Poslanička pitanja pružaju forum kako vladajućoj tako i opozicionim strankama da se uključe u stranačku debatu, često u korist zainteresovane javnosti.

* *Iz parlamentarne prakse drugih zemalja*

Članovi Vlade su dužni da prisustvuju posebnoj sjednici Skupštine na kojoj se postavljaju poslanička pitanja radi davanja odgovora. Predsjednik Vladine Komisije za politički sistem, unutrašnju i spoljnu politiku koordinira učešće članova Vlade u radu Skupštine. Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni predstavnik Vlade odgovara na poslaničko pitanje usmeno, odmah nakon što poslanik završi sa postavljanjem pitanja ili na kraju iste sjednice, u trajanju do pet minuta po jednom pitanju. Pisani odgovor na poslaničko pitanje daje se na izričit zahtjev poslanika koji je postavio pitanje ili na zahtjev funkcionera koji daje odgovor, ako to zahtijevaju posebne okolnosti.

Poslije datog odgovora na poslaničko pitanje, poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da, u trajanju najviše tri minuta, komentariše odgovor i može da postavi dopunsko pitanje, u trajanju najviše jedan minut. Pravo na komentar odgovora i dopunsko pitanje poslanik može, umjesto odmah po dobijanju odgovora, koristiti na kraju sjednice. Odgovorom na dopunsko pitanje završava se postupak odgovora na poslaničko pitanje.

Kao što se vidi, kod poslaničkog pitanja na sceni su poslanik koji pita i član Vlade koji odgovara na pitanje. O poslaničkom pitanju se niti pretresa niti glasa. Cilj poslaničkog pitanja je obavještenje koje bi moglo kompromitovati Vladu i biti kasnije od značaja kod eventualnog pokretanja političke odgovornosti Vlade u parlamentu.

6.3.2. POSTUPAK RAZMATRANJA INTERPELACIJE O RADU VLADE

Interpelacija je kvalifikovano pitanje upućeno članu Vlade ili Vladi u cjelini. Interpelaciju za pretresanje određenih političkih pitanja u vezi sa radom Vlade može podnijeti najmanje 1/4 poslanika u Skupštini. Interpelacija se podnosi predsjedniku Skupštine u pisanoj formi, a pitanje koje treba razmotriti mora biti jasno formulirano i obrazloženo. Interpelaciju predsjednik Skupštine odmah upućuje poslanicima i Vladi.

Vlada može razmotriti interpelaciju i podnijeti Skupštini pisani izvještaj sa svojim mišljenjem i stavovima povodom interpelacije, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema interpelacije. Izvještaj Vlade povodom interpelacije predsjednik Skupštine upućuje poslanicima.

Interpelacija se stavlja na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine koja se održava poslije dostavljanja izvještaja Vlade. Ako Vlada nije podnijela izvještaj,

interpelacija se stavlja na dnevni red prve naredne sjednice Skupštine po isteku roka za dostavljanje izvještaja Vlade.

Jedan od poslanika koji su podnijeli interpelaciju ima pravo da na sjednici Skupštine obrazloži interpelaciju. Predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik Vlade ima pravo da na sjednici Skupštine obrazloži izvještaj Vlade ili, ako izvještaj nije podnjet, može podnijeti usmeni odgovor na interpelaciju. Ministarstvo je obavezno da prilikom razmatranja interpelacije dostavi Skupštini izvještaje o pojedinim pitanjima i tražene podatke iz upravne oblasti.

Pretres interpelacije može se završiti donošenjem zaključka o pitanjima koja su pokrenuta interpelacijom, a može se završiti i bez odlučivanja. Po završenom pretresu interpelacije može se podnijeti predlog da se glasa o nepovjerenju Vladi.

Poslanici koji su podnijeli interpelaciju mogu je povući prije završetka pretresa. Ako pojedini poslanici odustanu od interpelacije, pa se broj njenih podnosilaca smanji ispod 1/4 poslanika u Skupštini, smatraće se da je interpelacija povučena.

Interpelisati znači pitati, ali i pitajući protestovati.

RAZLIKE IZMEĐU INTERPELACIJE I POSLANIČKOG PITANJA

Jedna od razlika između interpelacije i poslaničkog pitanja je pretres. Kod interpelacije pretres se vodi zbog toga što se traži da vlada objasni i opravda svoj postupak, koji joj poslanici u parlamentu osporavaju.

Pitanje sadržano u interpelaciji po pravilu je krupno pitanje od opštedržavnog značaja koje izaziva interesovanje javnosti.

Dok su kod poslaničkog pitanja na sceni poslanik koji pita i član vlade koji odgovara, povodom interpelacije u raspravi mogu učestvovati svi poslanici i svi članovi vlade.

Interpelacija, za razliku od poslaničkog pitanja, obično završava glasanjem.

Cilj interpelacije nije kao kod poslaničkog pitanja informacija, nego diskusija i rasprava, a potom eventualno i sankcija prema vladi.

* *Iz parlamentarne prakse drugih zemalja*

6.3.3. KONSULTATIVNO I KONTROLNO PARLAMENTARNO SASLUŠANJE

Radi izvršavanja poslova iz svog djelokruga (razmatranje predloga akta, pripremu predloga akta ili proučavanje određenih pitanja), a u cilju pribavljanja potrebnih informacija i stručnih mišljenja, naročito o predlozima rješenja i drugim pitanjima koja su od posebnog interesa za građane i javnost, odbor može, po potrebi ili za određeni period, angažovati naučne i stručne saradnike za pojedine ob-

■ plenarna sala u Skupštini RCG

lasti, predstavnike državnih organa i nevladinih organizacija, koji nemaju pravo odlučivanja (konsultativno saslušanje). Odluku o angažovanju naučnih i stručnih konsultanata donosi odbor. Radi izvršavanja poslova iz svog djelokruga odbor može obrazovati posebne radne grupe u čiji sastav može angažovati naučne i stručne konsultante. U cilju pripreme poslanika za odlučivanje o predlozima za izbor nosilaca pojedinih funkcija, odbor nadležan za oblast za koju se vrši izbor može pozvati ovlašćenog predlagača, kao i predložene kandidate na konsultativno saslušanje.

Naučnim i stručnim konsultantima, pored naknade troškova nastalih u vezi sa dolaskom na sjednicu odbora, pripada i posebna nagrada za rad, zavisno od njihovog angažovanja. Naknada troškova i nagrada isplaćuje se u skladu sa aktom i u iznosu koji utvrdi Administrativni odbor.

PARLAMENTARNA SASLUŠANJA

(eng. *public hearings*)

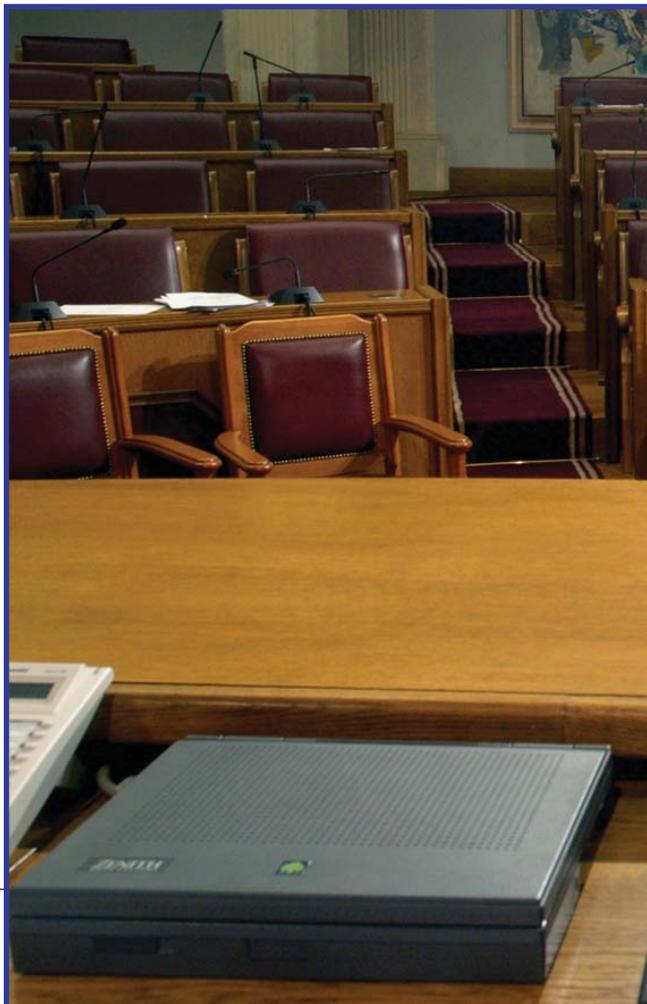
Praksa pojedinih razvijenih zemalja poznaje i institut parlamentarnog saslušanja, koji se može definirati kao mehanizam za prikupljanje informacija koji koriste parlamentarni odbori. Parlamentarna saslušanja se mogu sprovesti o pitanjima kao što su nedostatak određenih zakonskih rješenja, ali mnogo uobičajenije je vođenje parlamentarnog saslušanja o već predloženim zakonima i drugim aktima. Svrha parlamentarnog saslušanja je i da prati ispunjavanje programa i aktivnosti vlade. Parlamentarna saslušanja daju mogućnost i građanima da učestvuju u procesu izrade stavova o određenim pitanjima i tako pruže pomoć u izgradnji javnog mišljenja o nekoj mjeri ili pitanju. Većina parlamentarnih saslušanja se odvijaju u sjedištu parlamenta ali ponekad radno tijelo parlamenta može odlučiti da postoji potreba da se parlamentarno saslušanje sprovede na terenu.

Nevladine organizacije mogu predstavljati bogat izvor informacija za parlamentarne odbore. Visoko obrazovani ljudi i članovi drugih organizacija su često voljni da pruže pomoć odborima kroz predočavanje konkretnih podataka, analiza i izjava. Dosadašnje studije pokazuju da svjedočenje pred parlamentarnim odborom tokom parlamentarnog saslušanja predstavlja važan i efikasan metod uticaja na zakonodavstvo. Pored pomenutog, kroz proces konsultovanja eksperata i interesnih grupa, odbori dobijaju informacije i pomoć običnih građana koji imaju direktno iskustvo naspram predloženog zakonodavnog akta ili pitanja i na koje će direktno uticati odluke donesene od strane odbora i parlamenta.

* *Iz parlamentarne prakse drugih zemalja*

Radi pribavljanja informacija i stručnih mišljenja o pojedinim pitanjima iz svog djelokruga, kao i o pojedinim pitanjima utvrđivanja i sprovođenja politike i zakona ili drugih aktivnosti Vlade i organa državne uprave, koja izazivaju nejasnoće, dileme ili principijelna sporenja, u cilju razjašnjenja tih pitanja, nadležni odbor može pozvati na sjednicu odgovornog predstavnika Vlade ili drugog organa državne uprave i od njega tražiti da se izjasni o tim pitanjima. Odluku o kontrolnom saslušanju donosi odbor većinom glasova ukupnog broja članova. O odluci za kontrolno saslušanje predsjednik odbora obavještava predsjednika i potpredsjednika Skupštine i, u pisanoj formi, poziva lice za saslušanje i obavještava ga o pitanjima koja su predmet saslušanja i od njega može zahtijevati da svoje mišljenje i stavove dostavi i u pisanoj formi. Pozvani ovlašćeni predstavnici državnih organa dužni su da se odazovu pozivu za kontrolno saslušanje. Za vrijeme kontrolnog saslušanja članovi odbora mogu postavljati pitanja licu pozvanom za saslušanje samo u vezi sa temom saslušanja. Na sjednici odbora može se voditi rasprava sa licem koje daje informacije, ako je to neophodno da bi se raspravila i pojasnila konkretna pitanja i činjenice. O potrebi otvaranja rasprave, vremenu njenog trajanja i učešću pojedinog člana odbora odlučuje odbor, s tim što se mora omogućiti da učestvuje u raspravi po jedan član odbora iz svakog poslaničkog kluba, koji to želi. Kontrolno saslušanje, po pra-

vilu, snima se fonografski, odnosno o istom se vode bilješke, a tehničke i druge ispravke mogu se vršiti samo u dogovoru i uz saglasnost lica čija izjava je u pitanju. Odbor sačinjava i dostavlja Skupštini izvještaj o kontrolnom saslušanju, koji sadrži suštinu izlaganja, a može predložiti i odgovarajući zaključak ili drugi akt.

6.3.4. PARLAMENTARNA ISTRAGA

Parlamentarna istraga može se otvoriti radi sagledavanja stanja u određenoj oblasti i razmatranja pitanja od javnog značaja, prikupljanja informacija i činjenica o pojedinim pojavama i događajima vezanim za utvrđivanje i vođenje politike i rada nadležnih organa u tim oblastima, a

koje bi mogle biti osnova za odlučivanje Skupštine o političkoj odgovornosti nosilaca javnih funkcija ili preduzimanje drugih postupaka iz svoje nadležnosti. Radi izvršavanja ovih poslova Skupština može, iz reda poslanika, obrazovati anketni odbor. Predlog za otvaranje parlamentarne istrage i obrazovanje anketnog odbora mogu podnijeti pojedini odbori ili najma-

■ detalj iz Skupštine RCG

nje 1/4 poslanika u Skupštini. Predlog se podnosi u pisanoj formi, mora biti obrazložen i sadržati: naziv odbora, temu, svrhu i cilj parlamentarne istrage, zadatak i sastav anketnog odbora i rok za izvršenje zadatka. Predsjednik anketnog odbora je iz reda opozicionih poslanika. Predlog za parlamentarnu istragu i obrazovanje anketnog odbora predlaže se za dnevni red naredne sjednice Skupštine. Nakon dodatnog obrazloženja predstavnika predlagača i predstavnika nadležnog odbora, Skupština odlučuje bez pretresa, o predlogu u cjelini. O predlogu, predsjednik Skupštine odmah obavještava ministra pravde i od njega traži informaciju da li se povodom istih činjenica, odnosno pitanja vodi sudski postupak. Ako ministar pravde potvrdi da se vodi sudski postupak odlučivanje o predlogu se odlaže do pravosnažnog okončanja sudskog postupka. U slučaju da sudski postupak započne nakon obrazovanja anketnog odbora, anketni odbor prestaje sa radom do pravosnažnog okončanja sudskog postupka. Anketni odbor ima pravo da, u cilju sprovođenja parlamentarne istrage, traži od državnih organa i pojedinih organizacija podatke, isprave i obavještenja, kao i da uzima izjave od pojedinca, ako to ocijeni potrebnim. Državni organi i druge organizacije, kao i pojedinci dužni su da daju istinite isprave, podatke, obavještenja i izjave koje od njih traži anketni odbor.

Ministarstvo je dužno da dostavi Skupštini spise, odnosno dokumenta, ukoliko ti spisi, odnosno dokumenti ne predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu shodno posebnom zakonu.

Ukoliko spisi, odnosno dokumenti predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu, ministarstvo će omogućiti uvid i prepis istih. Poslije završene parlamentarne istrage, anketni odbor podnosi Skupštini izvještaj koji može sadržati i predlog odgovarajućih mjera ili akata iz nadležnosti Skupštine. Anketni odbor prestaje sa radom danom odlučivanja u Skupštini o njegovom izvještaju, odnosno istekom roka za koji je obrazovan.

6.4. SREDSTVA KOJIMA SE POKREĆE POLITIČKA ODGOVORNOST VLADE U PARLAMENTU

Od sredstava za pokretanje političke odgovornosti Vlade klasično sredstvo u parlamentarizmu je predlog za glasanje o nepovjerenju Vladi.

Predlog da se glasa o nepovjerenju predsjednik Skupštine odmah dostavlja poslanicima i predsjedniku Vlade. Predlog mora da sadrži razloge zbog kojih se predlaže glasanje o nepovjerenju.

O predlogu da se glasa o nepovjerenju Vladi na sjednici Skupštine otvara se pretres. Na početku pretresa predstavnik predlagača ima pravo da obrazloži predlog, a predsjednik Vlade da da odgovor. Po završenom pretresu pristupa se glasanju o nepovjerenju Vladi.

Pitanje svog povjerenja u Skupštini Vlada postavlja u pisanoj formi. Pitanje povjerenja u ime Vlade postavlja predsjednik Vlade i ima pravo da ga obrazloži. O postavljenom pitanju povjerenja otvara se pretres. Po završenom pretresu pristupa se glasanju o povjerenju.

Glasanje o nepovjerenju, odnosno povjerenju Vladi vrši se javnim glasanjem. Ako Vlada izgubi povjerenje, predsjednik Skupštine o tome odmah obavještava predsjednika Republike.

Od sredstava za pokretanje političke odgovornosti vlade klasično sredstvo u parlamentarizmu je predlog za glasanje o nepovjerenju vladi. Predlog za glasanje o nepovjerenju vladi postavlja određen broj poslanika u parlamentu. Da bi vlada izgubila povjerenje parlamenta, potrebno je da taj predlog usvaja ista ona većina poslanika koja je potrebna za vladin izbor. Ali, i sama vlada može, da bi vršila pritisak na parlament, postaviti pitanje svog povjerenja u parlamentu. Ukoliko ne dobije potreban broj glasova, vlada je izgubila povjerenje parlamenta. Gubitak povjerenja u parlamentu obavezuje vladu na podnošenje ostavke.

* *Iz parlamentarne prakse drugih zemalja*

7. KONTAKTI

- Vlada RCG
- Organi državne uprave

VLADA RCG

PREDSJEDNIK VLADE REPUBLIKE CRNE GORE

Željko Šturanović;
Tel: 081/242-530; Fax: 081/242-329;
E-mail: kabinetpremijera@mn.yu,
vlada.kabinet@mn.yu

POTPREDSJEDNIK VLADE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

prof. dr Gordana Đurović;
Tel: 081/242-552; Fax: 081/224-552;
E-mail: gordanadjurovic@mn.yu

POTPREDSJEDNIK VLADE ZA EKONOMSKU POLITIKU

prof. dr Vujica Lazović;
Tel: 081/202-195; 202-215; Fax: 081/202-218;
E-mail: vujica.lazovic@mn.yu

GENERALNI SEKRETAR VLADE REPUBLIKE CRNE GORE

Žarko Šturanović;
Tel: 081/246-209; Fax: 081/224-138;
E-mail: buba@mn.yu

BIRO ZA ODNOS SA JAVNOŠĆU

Olivera Đukanović, šef biroa;
Tel: 081/242-566; Fax: 081/242-852;
E-mail: biro@mn.yu, odjukanovic@mn.yu

ORGANI DRŽAVNE UPRAVE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA I JAVNE UPRAVE

Jusuf Kalamperović, ministar;
Tel: 081/246-471; Fax: 081/246-779;
E-mail: mup.kabinet@mn.yu

UPRAVA POLICIJE

Veselin Veljović, direktor;
Tel: 081/241-964; Fax: 081/241-963;
E-mail: uprava.policija@cg.yu

UPRAVA ZA KADROVE

Svetlana Vuković, direktor;
Tel: 081/202-290; Fax: 081/202-290;
E-mail: svetlana.vukovic@uzk.cg.yu,
info@uzk.cg.yu

MINISTARSTVO KULTURE, SPORTA I MEDIJA

Predrag Sekulić, ministar;
Tel: 081/231-540; Fax: 081/231-547;
E-mail: kabinet@min-kulture.mn.yu

DRŽAVNI ARHIV CRNE GORE

Tel: 081/225-009;
E-mail: darcg@cg.yu

MINISTARSTVO ZA EKONOMSKI RAZVOJ

Branimir Gvozdenović, ministar;
Tel: 081/234-156, 481-121; Fax: 081/234-131

DIREKCIJA JAVNIH RADOVA

Žarko Živković, direktor;
Tel: 230-227, 230-223, 230-207; Fax: 081/230-228;
E-mail: djr@mn.yu, djrcg@cg.yu

SEIZMOLOŠKI ZAVOD

Tel: 081/648-146; 648-980;
E-mail: seismocg@cg.yu

ZAVOD ZA METROLOGIJU

Tel: 081/224-976

DIREKCIJA ZA RAZVOJ MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA

Zoran Vukčević, direktor;
Tel: 081/406-302, 406-303;
Fax: 081/406-326, 406-323;
E-mail: direkcija@nasme.cg.yu

MINISTARSTVO FINANSIJA

dr. Igor Lukšić, ministar;
Tel: 081/242-835; E-mail: mf@mn.yu

PORESKA UPRAVA

Mirjana Pešalj, direktor;
Tel: 081/658-063; Fax: 081/448-234;
E-mail: mirjanap@mn.yu

UPRAVA ZA NEKRETNINE

Tel: 081/664-692; E-mail: nekretnine@cg.yu

UPRAVA CARINA

Miodrag Radosinović, direktor;
Tel: 081/442-000, 620-433, 620-931;
Fax: 081/620-459

UPRAVA ZA ANTIKORUPCIJSKU INICIJATIVU

mr Veselin Šuković, direktor
Tel: 081/234-395; E-mail: ati@mn.yu

UPRAVA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

mr Predrag Mitrović, direktor
Tel: 081/210-025; Fax: 081/210-086
E-mail: spn@uspncg.yu

MONSTAT – ZAVOD ZA STATISTIKU

Ilija Stanišić, direktor
Tel: 081/241-206; E-mail: statistika@cg.yu

DIREKCIJA ZA JAVNE NABAVKE

Tel: 081/210-135

MINISTAR BEZ PORTFELJA

Suad Numanović, ministar;
Tel: 081/242-230; E-mail: numanovic@mn.yu

MINISTARSTVO TURIZMA I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Predrag Nenezić, ministar;
Tel: 081/482-145, 234-166; Fax: 081/234-168;
E-mail: ministarstvo.turizma@mn.yu

HIDROMETEOROLOŠKI ZAVOD

Mr Luka Mitrović;
Tel: 081/247-973; Fax: 081/247-974

MINISTAR POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

mr Milutin Simović, ministar;
Tel: 081/482-109; Fax: 081/234-306;
E-mail: milutins@mn.yu

VETERINARSKA UPRAVA

Tel: 081/201-945, 202-385, 202-386;
Fax: 081/201-946;
E-mail: veterinarska.uprava@mn.yu

UPRAVA ZA ŠUME

Tel: 089/323-578; Fax: 089/323-578;
E-mail: direktor@direkcija-suma.co.yu

UPRAVA ZA VODE

Tel: 081/234-305, 482-270; Fax: 081/234-306;
E-mail: upravazavode@mn.yu

AGENCIJA ZA DUVAN

Tel: 081/205-195; Fax: 081/234-020;
E-mail: aduvancg@cg.yu

MINISTARSTVO PROSVJETE I NAUKE

prof. dr Slobodan Backović, ministar;
Tel: 081/405-301; Fax: 081/405-334;
E-mail: mpin@cg.yu

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO

dr Dragan Bogojević;
Tel: 081/408-901; Fax: 081/408-927;
E-mail: info@zavodzaskolstvo.org, draganb@mn.yu

ZAVOD ZA MEĐUNARODNU, NAUČNU, PROSVJETNO-KULTURNU I TEHNIČKU SARADNJU (ZAMTES)

Tel: 081/665-421; Fax: 081/665-419;
E-mail: zamtes@mn.yu

MINISTARSTVO INOSTRANIH POSLOVA

Milan Roćen, ministar;
Tel: 246-357; 201-530; Fax: 081/224-670;
E-mail: mip.ministar@mn.yu

MINISTARSTVO ZA ZAŠTITU LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA

Fuad Nimani, ministar;
Tel: 081/482-129; Fax: 081/234-198;
E-mail: min.manj@cg.yu

MINISTARSTVO PRAVDE

Miraš Radović, ministar;
Tel: 081/231-552, 407-501; Fax: 081/407-515;
E-mail: pravda@cg.yu

ZAVOD ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA

Tel: 081/241-108

MINISTARSTVO ZDRAVLJA, RADA I SOCIJALNOG STARANJA

dr Miodrag Radunović, ministar;
Tel: 081/242-276; Fax: 081/242-762;
E-mail: mzdravlja@mn.yu

UPRAVA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA**ZAVOD ZA ZBRINJAVANJE IZBJEGLICA****ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE**

Branimir Bojanić, direktor;
Tel: 081/241-746, 244-048, 245-886;
E-mail: zzzcg@cg.yu

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA, POMORSTVA I TELEKOMUNIKACIJA

dr Andrija Lompar, ministar;
Tel: 081/234-179; Fax: 081/234-331, 234-342;
E-mail: mps@mn.yu

UPRAVA POMORSKE SIGURNOSTI

kap. d. plov. Krsto Rakočević, direktor;
Tel: 085/313-240; Fax: 085/313-274;
E-mail: ups.direktor@cg.yu

DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ

Tel: 081/238-709

UPRAVA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO**MINISTARSTVO ODBRANE**

Boro Vučinić, ministar;
Tel: 081/224-042; Fax: 081/224-702;
E-mail: kabinet@mod.cg.yu

SEKRETARIJAT ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

Ana Vukadinović;
Tel: 081/225-568; Fax: 081/225-591;
E-mail: sei@mn.yu

SEKRETARIJAT ZA RAZVOJ

Dušan Simonović, sekretar;
Tel: 081/241-412; 482-131; Fax: 081/241-790;
E-mail: dusan@mn.yu

SEKRETARIJAT ZA ZAKONODAVSTVO

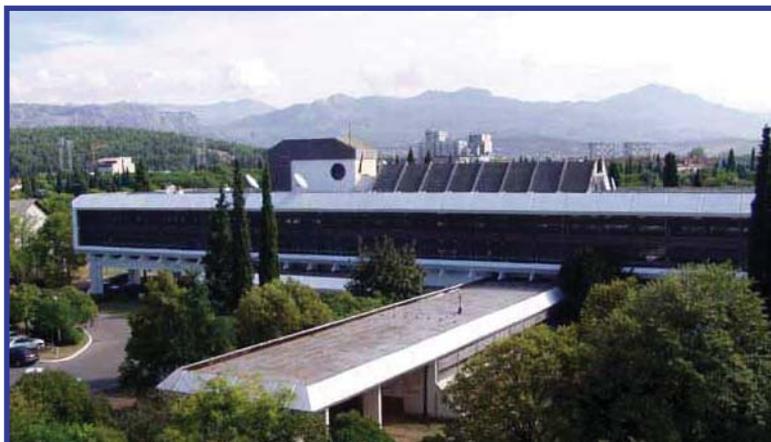
Duška Jauković, v.d. sekretara;
Tel: 081/225-338; E-mail: rszz@mn.yu

IZVORI I LITERATURA

Za izradu "Vodiča kroz Vladu Republike Crne Gore" korišćeni su sljedeći materijali:

1. Ž. M. Andrijašević, Š. Rastoder, *Istorija Crne Gore od najstarijih vremena do 2003*, Podgorica 2006.
2. Z. Lakić, *Narodna vlast u Crnoj Gori 1941–1945*, Beograd 1981.
3. Z. Manević, Ž. Domljan, N. Šumi, I. Štraus, G. Konstantinovski, B. Milić, *Arhitektura XX vijeka*, Beograd–Zagreb–Mostar, 1986.
4. *Monografija Crne Gore*, Beograd 1976.
5. O. Perović, *Petar Lubarda. 1907–1974*, Beograd 2004
6. Škerović P. Nikola, *Crna Gora na osvitku XX vijeka*, Beograd 1964.
7. Ustav Republike Crne Gore
8. Poslovnik Vlade Republike Crne Gore
9. Poslovnik Skupštine Republike Crne Gore
10. D. Koprivica, M. Kovačević, M. Jovanović, *Parlamentarni vodič*, Podgorica 2006.
11. R. Marković, *Ustavno pravo*
12. M. Bošković, Z. Pažin, *Vodič kroz Zakon o slobodnom pristupu informacijama sa obrascima za praktičnu primjenu*, Podgorica 2006.
13. *Website* Vlade RCG, www.vlada.cg.yu
14. *Website* Skupštine RCG, www.skupstina.cg.yu
15. *Website* NDI–a, www.ndicrnagora.org
13. *Website*, www.slobodanpristup.com

■ zgrada Vlade RCG

ZAHVALNICA

Zahvaljujemo se Predsjedniku Vlade Republike Crne Gore, g–dinu Željku Šturanoviću i članovima njegovog kabineta na otvorenosti i podršci koju smo imali prilikom iniciranja programa saradnje sa Vladom.

Zahvaljujemo se potpredsjedniku Vlade za ekonomsku politiku, g–dinu Vujici Lazoviću na podršci i doprinosu našim programima dodatne edukacije studenata u državnim institucijama.

Takođe, zahvaljujemo se Generalnom sekretaru Vlade RCG, g–dinu Žarku Šturanoviću i službenicima Generalnog sekretarijata na podršci u realizaciji *Internship* programa, kao i u izradi ove publikacije.

Posebnu zahvalnost dugujemo gospođama Oliveri Đukanović i Ljiljani Radonjić na sugestijama i pomoći koju su nam pružile pri izradi "Vodiča kroz Vladu" i pokretanju *Internship* programa u Vladi RCG.

Zahvalnost dugujemo i g–dinu Vučiću Tomoviću na ustupljenim fotografijama Vlade RCG.

Na kraju veliko hvala Feridi, Mariji, Nikoleti, Sanji i Violeti, polaznicama pilot generacije *Internship* programa u Vladi Republike Crne Gore i svima onima koji su na bilo koji način pomogli da ova publikacija ugleda svjetlost dana.

CIP – Каталогизација у публикацији
Централна народна библиотека Црне Горе,
Цетиње

342.51(497.16)(036)

VODIČ kroz Vladu Republike Crne Gore /
[urednici Dragan Koprivica, Milena Jovanović
i Milica Kovačević ; autorka drugog poglavlja
Tatjana Koprivica]. – 2. izd. - Podgorica :
Centar za demokratsku tranziciju, 2007
(Podgorica : Print). - 72 str. : ilustr. ; 25 cm

Tiraž 600. - Bibliografija: str. 70.

ISBN 978-86-908199-3-5

a) Влада – Црна Гора - Водичи
COBISS.CG-ID 11213072

Centar za demokratsku tranziciju
Bratstva i jedinstva blok 7 ulaz II, 81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +381 81 622 006; Tel/Fax: +381 81 624 009; E-mail: cdtmn@cg.yu
www.cdtmn.org